

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
MUZIKOS PEDAGOGIKOS IR VIZUALIŲJŲ MENŲ KATEDRA

RAIMONDA SILĖ

Dailės (specializacija - dizainas) studijų programos

SAVIIZOLIACIJA IR JOS VIZUALIZAVIMAS TAPYBOJE

Magistro baigiamasis darbas

Darbo vadovas: prof. Ričardas Garbačiauskas

Recenzentė: prof. Vaidotas Janulis

Šiauliai, 2019

SIAULIAI UNIVERSITY
MUSIC PEDAGOGY AND VISUAL ARTS DEPARTMENT

RAIMONDA SILĖ

Art study program

Student of Painting specialization

SELF-ISOLATION AND ITS REPRESENTATION IN PAINTING

Master Thesis

Supervisor: prof. Ričardas Garbačiauskas

Reviewer: prof. Vaidotas Janulis

Siauliai, 2019

TURINYS

1. SANTRAUKA	4
2. SUMMARY	5
3. ĮVADAS	6
4. TEMOS ANALIZĖ	8
4.1. Saviizoliacijos priežastys	8
4.2. Saviizoliacija pro žmogaus prigimties prizmę	13
4.3. Menininkai saviizoliacijoje	15
5. VIZUALIŲJŲ ANALOGŲ ANALIZĖ	18
6. PRAKTINIS TYRIMAS	25
6.1. Interviu analizė	25
6.2. Tyrimo išvados	36
7. KŪRYBINIŲ DARBŲ REALIZAVIMAS	38
7.1. Darbo temos, idėjos paieška	38
7.2. Darbo eiga – kompoziciniai, spalviniai ieškojimai	47
7.3. Kolekcijos koncepcija ir analizė	50
8. IŠVADOS	52
9. LITERATŪRA	53
10. PRIEDAI	56
Tapybos darbų kolekcija	56
Interviu protokolas	61
Temos paieškos stuktūrinė schema	72
11. KOMPAKTINIS DISKAS	73

1. SANTRAUKA

Darbe aptariama saviizoliacijos samprata ir sukuriama penkių tapybos darbų kolekcija „Saviizoliacija“. Baigiamojo darbo tikslas – tirti saviizoliacijos reiškinį sukuriant prielaidas saviizoliacijos vizualizavimui t.y. pavaizdavimui tapyboje. Jam pasiekti išskelti uždaviniai: išsiaiškinti mokslinėje literatūroje nurodomas saviizoliacijos priežastis; atrasti saviizoliacijos pavyzdžių menininkų tarpe; atlikti kokybinį tyrimą – interviu ir išsiaiškinti skirtingų specialybių žmonių asmeninį požiūrį į saviizoliacijos reiškinį; atlikti analogų analizę; kritiškai įvertinti savo ankstesnius tapybos darbus saviizoliacijos tema; sukurti baigiamąją tapybos darbų kolekciją.

Atlikus literatūros analizę, tyrimą bei tapybos analogų analizę gautos šios išvados:

- Saviizoliacija yra plačiai paplitęs reiškinys;
- Filosofijos literatūroje vieningos nuomonės apie prigimtinių žmogaus saviizoliacijos poreikį nepastebėta;
- Tipiškų saviizoliacijos pasirinkimo priežasčių menininkų tarpe nepastebėta;
- Remiantis tyrimo išvadomis saviizoliacija apibrėžta kaip atsiskyrimas, psichologinės gynybos mechanizmas – kažko vengimas, užsidarymas, atsitraukimas ir atsiribojimas nuo tam tikrų dalykų;
- Atliekant analogų analizę pastebėtas pasirinktų autorių ir baigiamųjų darbų tapybinės raiškos ir tapomų objektų panašumas;
- Sukurta penkių tapybos darbų kolekcija „Saviizoliacija“.

2. SUMMARY

This MA thesis includes the investigation into the concept of self-isolation and a series of five paintings entitled Self-isolation. The main goal of the thesis is to theoretically research the phenomenon of self-isolation and thereby lay the background for an adequate and compelling artistic representation of the phenomenon in the works of painting. In order to achieve this goal, the following objectives have been raised in this work: to summarize the main causes leading to self-isolation how they are discussed in the academic literature; to find the examples of self-isolation among the well-known artists; to conduct several interviews (qualitative research) researching personal views on self-isolation among the people of different specializations; to conduct an analysis of the thematic analogues in the works of other artists; to critically assess my own earlier paintings on the topic; to paint a series of paintings on the topic of self-isolation.

- The research of academic literature, the interviews and the analysis of thematic analogues have yielded the following conclusions:
- Self-isolation is a wide-spread phenomenon;
- The evidence showing that self-isolation would be a necessary part of human nature was not found in the academic literature;
- Typical examples of a self-chosen self-isolation among the well-known artists were not found;
- During the course of the present research the self-isolation has been defined as a retreat, a psychological defense mechanism: evasion of, a withdrawal from, or distancing of oneself from certain things;
- The analysis of the thematic analogues revealed important similarities in the chosen objects of painting and the means of artistic expression among different artists;
- The series of five paintings entitled Self-isolation have been completed.

3. ĮVADAS

Magistriniame darbe saviizoliacija aptariama kaip atsiskyrimas, atsiribojimas nuo tam tikrų dalykų, veiklų, tarsi psichologinis gynybos mechanizmas – kažko vengimas, užsidarymas. Terminas *saviizoliacija* pasirinktas todėl, nes norima nagrinėti ne izoliaciją bendrąja prasme, o individo pasirinkimą izoliuotis. Žmonės atsiskyrėliai – tai asmenys, kurie dėl socialinių, psichologinių, psichinių, religinių priežasčių savo apsisprendimu gyvena izoliacijoje nuo visuomenės.

Aptariamos tos saviizoliacijos priežastys, kuriomis apie izoliaciją galima kalbėti ne kaip apie atvejį, o kaip apie reiškinį. Remiantis filosofine literatūra jis apsvarstomas pro žmogaus prigimties prizmę. Siekiant geriau suprasti reiškinį jo apraiškų ieškoma menininkų biografijose. Remiantis tyrimo išvadomis bei analogų analize saviizoliacijos reiškinys vizualizuojamas baigiamųjų darbų kolekciijoje.

Temos aktualumas – Vidinės laisvės ir suvaržymų klausimas buvo svarbus visais laikais. Aplinka ir santykis su ja žmones stipriai įtakoja. Todėl visi ribojantys veiksniai tampa lemiančiais jų pasirinkimus. Žmonių ribojimas būna įvairus. Jis gali būti nulemtas išorinių (politiniai, ekonominiai, socialiniai, finansiniai ir kt.) veiksnių, bei vidinių (moralė, filosofinės nuostatos, įsitikinimai, vertybių suvokimas, baimės ir kt.). Veikiant šiems veiksniams žmonės kartais nusprendžia rinktis izoliaciją nuo kai kurių reiškinų, situacijų, tam tikrų aplinkų, jausmų. Saviizoliacija gali būti sąmoningas arba pasąmoningas žmogaus pasirinkimas, tačiau jis vienodai formuoja asmenybę ir įtakoja jo veiklos rezultatą. Atliekant tyrimą būtų galima apibrėžti saviizoliacijos sampratą bei detaliau analizuojant šio reiškinio specifiką būtų galima geriau įvaldyti asmeninį tapybinio vaizdo kūrybos procesą ir jo rezultatą. Taip pat atrasti sprendimą vizualizuoti socialinę/psichologinę/filosofinę temą – *saviizoliacija*.

Darbo objektas – žmogaus saviizoliacijos reiškinys bei jo vizualizavimas tapyboje.

Darbo tikslas – tirti saviizoliacijos reiškinį sukuriant prielaidas saviizoliacijos vizualizavimui, t.y. pavaizdavimui tapyboje.

Hipotezė – Saviizoliacija yra plačiai paplitęs reiškinys.

Darbo uždaviniai:

- Išsiaiškinti mokslinėje literatūroje nurodomas saviizoliacijos priežastis;
- Atrasti saviizoliacijos pavyzdžių menininkų tarpe;
- Atlikti apklausą, kokybinį tyrimą - interviu ir išsiaiškinti skirtingų specialybių žmonių asmeninį požiūrį į saviizoliacijos reiškinį;
- Atlikti analogų analizę;

- Kritiškai įvertinti savo ankstenuosius tapybos darbus saviizoliacijos tema;
- Sukurti baigiamąją tapybos darbų kolekciją.

Metodika ir organizavimas – temai tirti pasirinktas kokybinis tyrimų būdas. Naudojamas interviu metodas. Pasirinktas struktūrizuotas interviu tipas, kuriame klausimai sudaromi keliais būdais: klausiami tiesiogiai; klausimai neapibrėžto bendro pobūdžio; vietoj klausimo formuluojamas teiginys. Tyrimo imtis – penki skirtingas profesijas/gyvenimo sritis atstovaujantys respondentai (t.y. filosofijos mokslų daktaras, eksperimentinio džiaz muzikantas, gydytoja psichiatrė, įmonės „Šiaulių karjerai“ generalinis direktorius, pradinių klasių moksleivė ir mokyklos psychologė).

Gilesniam temos ištyrimui svarbūs autoriai: A.Schopenhauer; Platon; Carl Gustav Jung; Aristotle; Jean-Paul Sartre; Nancy McWilliams; Socrates; Hippocrates.

Siekiant išsiaiškinti asmeninį požiūrį į saviizoliacijos reiškinį su tikslu jį vizualizuoti baigiamųjų tapybos darbų kolekcijoje pirmąjį ir antrąjį studijų semestrus tapant buvo nagrinėjamos šios temos: „Saviizoliacija ir rūbas“; „Saviizoliacijos pradžia vidinio vaiko izoliavimas“; „Saviizoliacijos pasekmė – iškreiptas pasaulio matymas“; „Saviizoliacija laisvės (kaip priešpriešos) kontekste“; „Asmeninės saviizoliacijos pradžia“.

Darbo struktūra - magistro darbą sudaro: įvadas; teorinė dalis, kurioje aptariamos galimos saviizoliacijos priežastys, saviizoliacijos reiškinys nagrinėjamas bandant pažvelgti į reiškinį per žmogaus prigimties prizmę filosofijos kontekste; ieškoma saviizoliacijos apraiškų menininkų biografijose; tapybos darbų analogų analizė; tyrimas, kuriame siekiant geriau suprasti saviizoliacijos reiškinio pasekmes analizuojama subjektyvi respondentų nuomonė; baigiamosios kolekcijos darbų realizavimo analizė; išvados; santrauka (lietuvių ir anglų kalbomis); literatūros sąrašas; priedai. Pridedamas interviu protokolas, temos paieškos struktūrinė schema ir kompaktinis diskas.

4. TEMOS ANALIZĖ

4.1. Saviizoliacijos priežastys

Norint geriau suprasti saviizoliacijos reiškinį magistriniame darbe aptariamos galimos jo atsiradimo priežastys. Asmenys į saviizoliaciją gali pasinerti dėl religinių, filosofinių, socialinių, psichinių ir psichologinių priežasčių.

Žmogus dažnai į saviizoliaciją pasineria dėl savo **religinių nuostatų**. Religiniai atsiskyrėliai (eremitai) – tai asmenys, kurie atsiskiria nuo visuomenės, gyvena izoliuotai ir laikosi celibato. Tradiciškai eremitais yra vadinami atsiskyrėliai, tokį gyvenimo būdą pasirenkantys iš religinių paskatų. Jie meldžiasi, laikosi askezės, gyvena iš išmaldos. Atskiroms religijoms būdingos jos narių askezės formos: Romos katalikų, budistų, Džainų, Koptų – vienuoliai; hinduizmas – sadhu ir kt. Dažnu atveju vienuoliai atsisako prigimtinės teisės susilaukti vaikų ir sukurti šeimą, atsiriboja savo gyvenamąja aplinka. Šiuo atveju žmogus pasinerdamas į askezę priima tam tikroje organizacijoje įsigalėjusias normas bei taisykles tuo tarpu save izoliuoja nuo visuomenėje vyraujančios normos.

Apie paskatas rinktis askezę savo knygoje „Pasaulis kaip valia ir vaizdinys“ kalbėjo filosofas A. Schopenhauer: „Jeigu žmogaus gyvenimą palygintume su apskritimo pavidalo keliu, nubertu žėrinčiomis anglimis, kuriame tik vietomis esama vėsių atkarpu, keliu, kurį mes neišvengiamai turime apibėgti, tada bus aišku, kad žmogų, apimtą iliuzinės svajonės, paguodžia vėsi vieta, kur jis yra kaip tik dabar ar ją regi netoliese; ir jis vėl bėga šituo keliu. O tas, kuris, permanydamas *principium individuationis*, pažįsta daiktų savaime esmę, o kartu ir visumą, jau nebetiki tokia paguoda: jis jaučiasi esąs iškart visose kelio vietose ir palieka jį. Jo valia pasikeičia; ji nebeteigia savosios, reiškinyje atsispindinčios esmės, bet neigia ją. Fenomenas, per kurį tai pasireiškia, yra perėjimas nuo dorybės prie askezės. Žmogui jau nebepakanka mylėti savo artimą kaip patį save ir daryti jam tiek pat, kiek sau. Jame atsiranda pasišlykštėjimas tąja esme, kurios išraiška yra jo paties pasireiškimas; jam kelia šleikštulį valia gyventi, pasaulio, kurį jis pripažino esant apgailėtiną, branduolys ir esmė. Todėl jis neigia kaip tik tą jame pasireiškiančią ir pačiu jo kūnu išreikštą esmę, savo veiksmais parodo savo pasireiškimo melagingumą ir meta jam atvirą iššūkį. Iš esmės būdamas ne kas kita, kaip valios reiškinys, jis nustoja ko nors norėti, vengia savo valia prie ko nors prisirišti, siekia išsiugdyti didžiausią abejingumą visiems daiktams.“¹

¹ Schopenhauer A. *Pasaulis kaip valia ir vaizdinys*. Vilnius: Margi raštai. 2012. P.513-515 [interaktyvus]. Prieiga per internetą <http://www.filosofija.info/arturas-sopenhaueris/sleikstulys-ir-askeze/>

Bendruomenės nuo vyraujančios visuomenės atskyla ne vien dėl religinių, bet ir dėl **filosofinių bei kultūrinių aspektų**. Toks pavyzdys galėtų būti – Amišai. Tai anabaptistų krikščionių denominacija, atsiradusi Europoje reformacijos metu. Bendruomenė pradėjo formuotis 1693 m Šveicarijoje.²

Amišai atsiskiria nuo visuomenės dėl blogos jos įtakos, išgalėjusių įpročių, kurie menkina vertybes, atsisako daiktų naudojimo dėl grėsmės lygiam bendruomenės narių statusui ir gyvena izoliuotai nuo išorinio pasaulio. Kur įmanoma, jie nenaudoja elektrinių prietaisų (šaldytuvo, televizoriaus, telefono) bei modernių susisiekimo priemonių (motociklų, automobilių ar lėktuvų). Elektra kartais naudojama, jei tai būtina verslui (pavyzdžiui, naudojami šiuolaikiniai pieno saugojimo bei apdorojimo įrenginiai). Tačiau naudojama elektra turi būti pagaminta pačiame ūkyje, jungtis prie elektros tinklų draudžiama. Automobilis aukština socialinį statusą, skatina žmones varžytis tarpusavyje, todėl automobilių atsisakoma. Telefonai mažina tiesioginio bendravimo reikšmę, tuo kenkia bendruomenei, todėl juos tik kartais leidžiama naudoti verslo reikalais ar pastatyti bendro naudojimo telefoną visiems prieinamoje vietoje. Televizija amišui niekada neatrodys priimtina, nes ji bruka į šeimą netikusias vertybes.³

Žmogus gyvena aplinkoje, kurioje veikia kiti žmonės ir organizacijos, bei su jais sąveikauja. Paskatinimas nuo jos atsiskirti gali būti ir **socialiniu pagrindu**. *Socialinė izoliacija* yra visiškas arba dalinis individo ir visuomenės ryšių nutrūkimas. Ji skiriasi nuo vienatvės, kuri atspindi tik laikinai nutrūkusius santykius su kitais žmonėmis arba socialinėmis grupėmis. Socialinė izoliacija gali būti bet kurio amžiaus asmenų problema, nors simptomai priklausomai nuo amžiaus grupių gali skirtis. Visų tipų socialinė izoliacija gali trukti labai ilgą laiko tarpą žmogui sąmoningai atsisakant ryšių su šeima, pažįstamais, vengiant bet kokių kontaktų su kitais žmonėmis, ignoruojant galimybes jų turėti.⁴

²Donald B. Kraybill (2003). „*The Amish and the State*“. United States of Amerika. [interaktyvus]. Prieiga internete: [https://books.google.lt/books?id=yhH5Rh01cBgC&pg=PA289&lpg=PA289&dq=2.+Kraybill+\(2001\)+pp.+7%E2%80%9338&source=bl&ots=zDromRMsl&sig=u-kz0qnAKRSagwUEaX3DQPn648A&hl=en&sa=X&ved=2ahUKEwjL48T0gePfAhXwkosKHYhZAoUQ6AEwA3oECAcQAQ#v=onepage&q&f=false](https://books.google.lt/books?id=yhH5Rh01cBgC&pg=PA289&lpg=PA289&dq=2.+Kraybill+(2001)+pp.+7%E2%80%9338&source=bl&ots=zDromRMsl&sig=u-kz0qnAKRSagwUEaX3DQPn648A&hl=en&sa=X&ved=2ahUKEwjL48T0gePfAhXwkosKHYhZAoUQ6AEwA3oECAcQAQ#v=onepage&q&f=false) „Amish Culture and Beliefs“. Pittsburgh.about.com. 2010-06-17.

³Albrecht Powell „*Amish Origin, Beliefs and Lifesstyle*“ (2018) Prieiga internete: <https://www.tripsavvy.com/guide-to-the-amish-lifestyle-2707217>.

⁴Khullar, Bhruv. "How Social Isolation Is Killing Us". The New York Times., 2016 gruodžio 22. [interaktyvus]. Prieiga internete: <https://www.nytimes.com/2016/12/22/upshot/how-social-isolation-is-killing-us.html>

Dažnai žmonės į šią saviizoliacijos formą pasineria dėl neapykantos arba nepasitikėjimo žmonėmis. Ima jų šalintis ir vengti. Jaučia kitiems žmonėms neapykantą, jais nepasitiki ir vengia. Tokie žmonės vadinami *mizantropais*.

Vakarų filosofijoje mizantropija taip pat buvo siejama su žmogaus izoliavimusi nuo visuomenės. Socrates teigė: „Mizantropija atsiranda tada, kai žmogus galvoja kitą esant absoliučiai teisingą, o vėliau atskleidžia jį esant blogą ir nepatikimą. Ir, kai tai nutinka per dažnai, tai baigiasi neapykanta visiems“⁵. Mizantropija yra pateikiama kaip netinkamų lūkesčių ar netgi naivaus optimizmo rezultatas.

Dar viena iš socialinės saviizoliacijos priežasčių yra nepakeliamas visuomenės spaudimas. Tokia atsiskyrimo nuo visuomenės priežastis ypač paplitusi Rytų Azijoje – Japonijoje, Pietų Korėjoje, Taivane, Kinijoje, todėl asmenys pasirinkę tokio tipo saviizoliaciją yra įgiję *Hikikomori* pavadinimą, japoniškai reiškiantį atsiskyrimą, izoliaciją. Nors savo mastu šis reiškinys ryškiausias minėtuose kraštuose, jis taip pat pasireiškia ir Vakarų šalyse. Hikikomori dažnai atsiriboja nuo pasaulio užsidarę savo kambaryje ir dienas leidžia miegodami, žiūrėdami televizorių, naršydami internete, žaisdami kompiuterinius žaidimus, skaitydami knygas, klausydami muzikos. Kai kuriais atvejais jie daugelį metų užsisklendžia namuose, tampa visiškai priklausomi nuo juos išlaikančių tėvų. Hikikomori būdami izoliacijoje vis labiau praranda socialinius įgūdžius, vis labiau vengia tarpasmeninių santykių⁶.

Saviizoliaciją žmogus taip pat gali pasirinkti atsiskirdamas nuo vyraujančios kultūros, kuriai priklauso tam tikri elgsenos ypatumai, tikėjimai, nuostatos, pomėgiai ir kt. ir priimdamas kitą kultūros variantą, būdingą mažesnei grupei žmonių, kurią vienija pasaulėžiūra, pomėgiai, socialinė padėtis ir kt. Žmonių visuma, kuri skiriasi nuo didžiosios kultūros vadinama – *subkultūra*⁷. Subkultūros nariai (nešėjai) paprastai atskiria vienas kitą pagal tam tikrus elgsenos, požymius, nors subkultūra gali neturėti jokių formalių (kaip draugijos, klubai, asociacijos ir kt.) ar neformalių (kaip gatvės gaujos ir pan.) struktūrų. Rinktis subkultūrą žmonės dažnai paskatina nesaugumo jausmas. Saugumo jausmo silpnėjimas, galima teigti, yra viena iš opiausių nūdienos visuomenės problemų. Tai rodo kartais net drastiškas išraiškos formas įgaunantis nepasitikėjimas valdžia, taip pat mokslo tyrimais patvirtinti faktai, kaip antai nepasitikėjimas politikais, teismais, policija,

⁵Stern, Paul (1993). „*Socratic Rationalism and Political Philosophy: An Interpretation of Plato's Phaedo*.“ (1993) United States of America.

⁶"*Hikikomori: Japan's Lost Generation of Digital Age Hermits*". Filmas. dokumentika [interaktyvus]. Prieiga internete: <https://fusion.tv/video/568756/hikikomori-japans-lost-generation-of-digital-age-hermits/>

⁷Dick Hebdige „*Subculture. The meaning of style*“ (1979), London and New York. [Interaktyvus]. Prieiga internete: <http://www.erikclabaugh.com/wp-content/uploads/2014/08/181899847-Subculture.pdf>

kaimynais, nuolatinė orientacija į išorę (siekliai mokytis ir dirbti kitose valstybėse, menkėjantis patriotiškumo jausmas). Nesaugumo jausmą skatina ir nevieninga, nestabili, kintama vertybių sistema⁸ Šios negatyvios emocijos iš dalies atsikratoma atradus save subkultūroje. Todėl galima teigti, kad saugumo jausmas socialinėje grupėje yra sukuriamas.⁹

Žmogaus saviizoliacija gali būti nulemta **psichologiniu arba psichiniu** jo asmenybės veiksmu. Į atsiskyrimą individas gali būti linkęs pagal įgimtus *asmenybės* ir *temperamento* tipus. Šveicarų psichiatras, psichologas, analitinės psichologijos kūrėjas, filosofas bei moderniosios psichologijos ir psichoterapijos tėvas Carl Gustav Jung pasiūlė asmenybės tipologiją, išskirdamas du svarbius elementus. Pirmasis, tai asmenybės orientacijos kryptis – intraversija, antrasis – ekstraversija. Intravertai yra orientuoti į save, ekstravertai – į išorę¹⁰. Intravertas apibūdinamas, kaip labiau stebintis nei dalyvaujantis, vengiantis dėmesio, mėgstantis vienvietę žmogus. Šio asmenybės tipo žmonės pasižymi išreikštu nepasitikėjimu savimi, ramiu bendravimu ir minimaliu emocijų reiškimu. Tai įvyksta, nes intravertų smegenys kitaip nei ekstravertų reaguoja į dopaminą. Todėl galima teigti, kad tai yra įgimtos, ne įgytos žmogaus savybės¹¹.

Žmonės į saviizoliaciją gali būti linkę dėl įgimto savo charakterio *temperamento tipo*. Į temperamentus žmones suskirstė dar V a. Senovės Graikijoje gyvenęs Hippocrates. Anot jo, žmogaus būdą nulemia skysčių proporcija žmogaus organizme. Tad išskirti šie tipai: sangvinikas (gr. sanguis „kraujas“), melancholikas (gr. melas chole „juodoji tulžis“), cholericas (gr. chole „tulžis“), flegmatikas (gr. flegma „gleivės“)¹². Vėliau išaiškėjo, kad organizmo skysčiai žmogaus būdai pernelyg didelės įtakos neturi, tačiau temperamentų pavadinimai išliko tokie, kokius sugalvojo Hippocrates: sangvinikas; cholericas; melancholikas ir flegmatikas. Pagal šiemis tipams priskiriamas savybes į atsiskyrimą yra linkę melancholikai. Šio charakterio tipo individai

⁸Reda Šatūnienė (2019) „Saugumo jausmo konstravimas neformalioje jaunimo subkultūroje“. Vilniaus dailės akademija [Interaktyvus]. Prieiga internete: <file:///C:/Users/Siliai/Downloads/1399-Article%20Text-853-0-10-19700101.pdf>

⁹G. McKay, Ch. Williams, M. Goddard, N. Foxlee, E. Ramanauskaitė „*Subcultures and New Religious Movements in Russia and EastCentral Europe*,“ (2009).Oxford, Berlin, Bern, Bruxelles, Frankfurt am Main, New York, Wien.

¹⁰ Gustav Karl Jung „Tipų problema“. 2006 gruodžio 9. [interaktyvus]. Prieiga internete: <http://web.archive.org/web/20061209051655/http://perkunas.vtu.lt:80/psichologija/pasamone/pasamone7.html>

¹¹Jenn Granneman „The Secret Lives of Introverts Inside Our Hidden World (2017). United States of America.

¹²Merenda, P. F. (1987). "Toward a Four-Factor Theory of Temperament and/or Personality".*Journal of Personality Assessment*. 51: 367–374.

apibūdinami kaip linkę į uždarumą, introvertiški, labiau linkę būti vieni ir bando išvengti kitų žmonių susibūrimų.¹³

Į saviizoliaciją žmogus gali pasinerti ir dėl įvairių su psichika susijusių priežasčių. yra daug psichinių sutrikimų, kai juos išgyvenantis asmuo yra izoliuojamas visuomenės, tačiau yra ir tokių, kai jis pats save nuo jos atskiria. Vienas iš tokių sutrikimų yra *šizoidinio tipo asmenybės sutrikimas*, kai jį išgyvenančiajam yra būdingas atsiribojimas nuo emocijų, socialinių kontaktų. Tokie asmenys abejingi socialinėms normoms, abejingi kitų nuomonei. Jie linkę pasinerti į savistabą, retai kada būna patenkinti savo veikla. Ryškus emocinis susvetimėjimas, ribotas gebėjimas išreikšti jausmus¹⁴. Žmogaus užsidarymą gali lemti ir įvairios depresijos formos. Vengimas bendrauti išskiriamas kaip vienas iš šios ligos simptomų¹⁵. Paskata izoliuotis nuo visuomenės gali tapti ir kiti psichikos sutrikimai (šizofrenija, alkoholizmas ir kt.)

¹³D. W. Ekstrand „*The Four Humens Temperamenst*“ [Interaktyvus]. Prieiga internete: <http://www.thetransformedsoul.com/additional-studies/miscellaneous-studies/the-four-human-temperaments> (vertimas)

¹⁴Nancy McWilliams „*Psychoanalytic Diagnosis. Understanding Personality Structure in the Clinical Process*“ 1944. United States of America.

¹⁵M. Šablevėjus „*Depresija*“ (2016) [interaktyvus]. Prieiga internete: <http://www.psichiatras.lt/depresija-apibrezimas-tipai-priezastys-ir-kt>

4.2.Saviizoliacija pro žmogaus prigimties prizmę

Siekiant geriau suprasti saviizoliacijos reiškinį taip pat galima žvelgti per filosofijos prizmę nagrinėjant ją per žmogaus prigimtį. Filosofas Plato savo kūrinyje „Puota, arba apie meilę“ apie žmogaus atsiskyrimą nuo visų kalba kaip apie nenatūralų jo būvį. Knygoje pasakojamas mitas apie senovėje buvusią žmogiškąją prigimtį. Išskiriama trečioji žmonių lytis – androgenai. Tai lytis, jungusi vyriškąją ir moteriškąją lytis. Jie atrode kitaip nei šiandien atrodo žmonės: „kiekvieno visas pavidalas buvo apvalus; nugara ir šonai lenkti ratu. Rankos buvo keturios, tiek pat kojų, du visiškai vienodi veidai ant apvalaus kaklo, o šių dviejų priešingai atgręžtų veidų pakaušis buvo vienas. Ausys keturios, gėdingosios vietos dvi, - visa kita galėtume įsivaizduot pagal tai. Judėdavo jie ir kaip dabar – stačiomis, bet kuria kryptimi, o leidęsi bėgti mikliai versdavosi kūliais, remdamiesi visomis aštuoniomis anuomet turėtomis galūnėmis, kaip akrobatai verčiasi per galvą, kojomis apsukdami ratą.“¹⁶. Šios lyties atstovai mite nupasakojami kaip buvę labai stiprūs, galėję prilygti net dievams. Kartą jie sugalvoję užkopti į dangų, ketindami juos užpulti. Taip supykde Dzeusą ir kitus dievus, todėl šie nusprendė androgenus nubausti juos perpjaudami pusiau, kad jie taptų silpnesni. „Vieną perpjovęs, liepdavo Apolonui veidą ir pusę kūno atgręžti į pjūvio pusę, idant regėdamas, kaip yra perpjautas, žmogus būtų kuklesnis, o visa kita liepė užgydyti. Apolonas atgręždavo veidą, iš visų pusių kaip kapšą sutraukdavo odą dabar pilvu vadinamoje vietoje ir, palikęs vieną angą, užrišdavo viduryje pilvo, - ši vieta vadinama bamba.“¹⁶ Ją Apolonas palikęs, kaip prisiminimą - pamoką žmonėms.

Nuo to laiko žmonėms besistengiant grįžti į savo pirminį būvį, jie vis ieško savo antrosios pusės, kad galėtų su ja susilieti į vientisą kūną. Mite tariama, kad tik tokiu būdu žmonės gali pajusti pilnaverčiai, atrasti sielos ramybę ir pasitenkinimą. „...buvome viso [pavidalo]. Šis visybės geismas bei siekimas ir vadinamas meile.“¹⁶.

Aristotle savo veikale „Nikomacho etika“ vartoja terminą *Zoon politicon*. Žmogus yra „politinis gyvūnas“. Filosofas teigė, kad žmogus gyvena *polyje* (atskirtas miestas arba valstybė). Jis tampa žmogumi tik tarp kitų žmonių, tik gyvendamas visuomenėje, kur egzistuoja įstatymai ir papročiai. Žmogus realizuoja savo potencialą ir egzistenciją tik socialiai veikdamas. Tai lemia aukštą gyvenimo kokybę.

¹⁶Platonas „Puota, arba apie meilę“(2000). Vilnius

Tai nėra lengva, tačiau gyvenimo dorybė atsispindi tik aukščiausiam gėryje – *eudaimonijoje* (asmens tobulumas arba tas optimumas, kokį žmogus dėl savo prigimties gali pasiekti¹⁷) tai interpretuojama kaip *laimė*¹⁸. Pagal šią Aristotelio filosofinę nuostatą individui atsiskirti būtų nenaudinga. Jis būtų pasmerktas niekada nerealizuoti savo žmogiškojo potencialo ir nepatirti laimės.

Jean-Paul Sartre savo pjesėje „Be išėjimo“ naudoja frazę *pragaras – tai kiti*. „Kiti“ kaip trukdis, iššūkis, veiksnys ribojantis egzistenciją. Frazė reiškia tai, kad mes negalime išvengti budraus aplinkinių stebėjimų. Aš galiu įsigilinti į save kaip objektą, nes mane kaip objektą mato kiti.

Autorius siūlė savo frazės patikslinimą: „frazė „pragaras – tai kiti“ visuomet buvo neteisingai suprantama. Manoma, kad aš teigiau tai, jog mūsų santykiai su kitais žmonėmis visada yra žalojantys, kad jie visuomet pragariški. Bet aš turėjau mintyje visai ką kita. Aš norėjau pasakyti, kad kitas žmogus yra pragaras tik tokiu atveju, jei komplikuoti ir teršiantys yra santykiai būtent su juo. Kodėl? Todėl kad, kai mes galvojame apie save, kai bandome save pažinti, mes naudojame kitų žmonių žinias apie mus. Mes vertiname save naudodamiesi kitais žmonėmis ir leidžiame save teisti.

„Pragaras – tai kiti“, nes jūs tam tikra prasme esate amžiams įstrigę kituose ir priklausomi nuo jų suvokimo apie jus.“¹⁹

Iš tokių Žano Polio Sartro apmąstymų būtų galima manyti, kad žmogus gali tapti laisvu tik atsiskyręs nuo kitų žmonių, kai kitų matymas nebėra projektuojamas į save analizuojantį asmenį ir jo neįtakoja.

¹⁷The-Philosophy (2012). [Interaktyvus]. Prieiga internete: <https://www.the-philosophy.com/man-political-animal-meaning-aristotle-quote>

¹⁸ Aristotle's „Nicomachean Ethics“ (1872), London. [Interaktyvus]. Prieiga internete: https://books.google.lt/books?id=ILkzAQAAMAAJ&pg=PP1&source=kp_read_button&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false

¹⁹ Vox Media *Hell is other people ... misquoting philosophers* [interaktyvus]. Prieiga internete: <https://www.vox.com/2014/11/17/7229547/philosophy-quotes-misunderstood-wittgenstein-sartre-descarte>

4.3. Menininkai saviizoliacijoje

Takashi Murakami japonų menininkas gimęs 1962m. Murakami yra tapytojas, skulptorius, tačiau taip pat dirba ir mados bei animacijos srityse. Nors už menininko darbus mokami milijonai dolerių (jo darbas „ Vienišas kaubojus“ Sotheby's aukcione parduotas už 15 milijonų JAV dolerių), jis pats, visus pinigus investavęs į meną, gyvena kaip atsiskyrėlis. Su savimi visur nešiojasi miegmaišį ir miega galerijose, kurios eksponuoja jo darbus ²⁰.

Murakami gimė ir užaugo Tokijuje, Japonijoje. Jaunystėje jis buvo *manga* ir *anime* gerbėjas ir planavo tapti animatoriumi bei dirbti animacijos pramonėje. Įstojęs į Tokijo meno universitetą, kad įgytų tam reikalingų įgūdžių, suprato, kad jį domina Nihonga (tradicinis japonų tapybos stilius), apimantis tradicinius japonų meno metodus ir technikas. Besigilindamas į šį stilių, nusivylė ir ėmė ieškoti ir gilintis į „šiuolaikiškesnį“ meną ²¹.

Murakami buvo nepatenkintas šiuolaikinio meno padėtimi Japonijoje. Menininkas menę, kad jis giliai persmelktas vakarietiškomis tendencijomis ²². Todėl daugelis jo ankstyvųjų darbų persmelkti socialine kritika ir satyros dvasia²³. Šio autoriaus kūriniai sulaukė daug dėmesio, tačiau kūrybos pradžioje jis buvo stipriai kritikuojamas ir neprimamas menininkų bendruomenės ²⁴.

Petras Liukpetris (1928–2007) – dailininkas monumentalistas, baigęs vitražo studijas, visą savo gyvenimą paskyrė pedagoginei veiklai. Daug dabar žinomų dailininkų, juvelyrų, kurie toliau mokėsi Taline, laiko mainininką mokytoju, kuris turėjo didelę įtaką estetinių nuostatų susiformavimui. Labai daug kūręs menininkas atsisakydavo organizuoti parodas ir savo kūrybą pristatyti plačiajai visuomenei.

²⁰ Žmonės.lt „Geidžiamiausias japonų menininkas – Takashi Murakami“ // 2018 sausio 11 [Interaktyvus]. Prieiga internete: <https://www.zmones.lt/naujiena/geidziamiausias-japonu-menininkas-takashi-murakami.82c6dd9a-9adf-11e8-9f90-aa000054c883>

²¹ Alisha – the – Sheepca *Takashi Murakami* (2007). [Interaktyvus]. Prieiga internete: <http://alisha-the-sheepcat.weebly.com/takashi-murakami-264491997838534.html>

²² Qatar Museum authority „*Murakami – Ego*“ // 2012 birželio 24. [Interaktyvus]. Prieiga internete: <https://web.archive.org/web/20120131124232/http://www.qma.org.qa/index.php/en/news/news-archive/342-qatar-museums-authority-to-present-murakami-%E2%80%93-ego-a-new-exhibition-by-japanese-artist-takashi-murakami>

²³ Gary santoro *takashi Murakami Brand* // Vertu Fine Art, 2016 rugsėjo 2. [Interaktyvus]. Prieiga internete: https://vertufineart.com/takashi-murakami-brand/?gclid=CjwKCAiA99vhBRBnEiwAwpk-uKGy4IPZudel0UBFPYKbIhKNq8Dy6714kHWfbDXrV6dNJZN4RayspRoCtQ0QAvD_BwE

²⁴ KaikaikikiCoLtd. *Laying the foundation for a Japanese Art Market* // 2005 liepos 5. [Interaktyvus]. Prieiga internete: <http://english.kaikaikiki.co.jp/whatskaikaikiki/message/>

Šiandien jis žmonių apibūdinamas kaip asketiško būdo menininkas. P. Liukpetris gyveno labai minimalistškai. Bute, kuriame buvo tik stalas ir lova, jis nuolat piešė bei tapė, o gyvenimą paskyrė jaunosios kartos menininkų ugdymui ir jų akiračio plėtimui²⁵

Dar vienas menininkas tam tikru savo gyvenimo periodu pasirinkęs asketišką gyvenimo būdą buvo prancūzų tapytojas, skulptorius ir grafikas Edgar Degas (1834 – 1917). Menininkas augo pasiturinčioje septynių asmenų šeimoje. Buvo vyriausias sūnus. E. Degas mokėsi Liudviko Didžiojo licėjuje, skirtame aristokratų ir turtingųjų vaikams. Baigęs licėjų E. Degas apie 1 metus laiko studijavo teisę, tačiau ją metė, kad taptų menininku. 1855 m. įstojo mokytis pas menkai žinomą akademinį dailininką Lui Lamotą. E. Degas trumpai mokėsi Paryžiaus aukštojoje dailės mokykloje ir ją palikęs 1856 m. išvyko į Italiją, kur praleido trejus metus, daugiausiai Neapolyje, Florencijoje ir Romoje, susipažino su Italijos praeities didžiųjų dailininkų kūryba.

Sugrįžęs iš Italijos apsigyveno Paryžiuje. 1860–1864 m. kūrė istorinės tematikos paveikslus. Apie 1865 m. E. Degas kardinaliai pakeitė savo kūrybos temas ir pradėjo kurti šiuolaikinio gyvenimo scenas. Vėliau prisijungė prie impresionistų grupės. E. Degas, kitaip nei buvo pratę impresionistai, vengė plenerų, todėl daugelyje jo paveikslų vaizduojama ne saulės, o dirbtinė šviesa.

E. Dega nuolat būdavo nepatenkintas savo paveikslais ir būdavo, kad jau parduotus paveikslus susigrąžindavo taisymui. Vėliau menininkas susižavėjo fotografija, kas tapo jo laisvalaikio hobiu. Vėlyvaisiais gyvenimo metais E. Degas regėjimas labai suprastėjo, jis apako viena akimi ir kita prastai matė. Edgar Degas garsėjo labai ūmiu charakteriu. Jis nuolat sirguliavo, buvo neurotiška asmenybė. Vietoj pripažinimo savęs kaip impresionizmo atstovu, save mėgo vadinti nepriklausomu menininku. Nuo 1898 m. dailininkas pasirinko atsiskyrėlio gyvenimą ir taip gyveno iki mirties 1917 m. rugsėjo 27 d.²⁶

Dar vienas menininkų saviizoliacijos būdas – atskirti savo asmenybę nuo savo kūrybos rezultatų bei paslėpti ją nuo kūrinių vartotojų. Vienas ryškiausių tokio savęs atskyrimo pavyzdžių yra pasaulyje pripažintas britų grafičių, instaliacijų, kino menininkas Banksy, pradėjęs garsėti XX a. paskutiniajame dešimtmetyje. Jo kuriami grafiti persmelkti satyros ir juodo humoro, atlikti išskirtine trafaretine technika. Darbuose vyrauja politinės ir socialinės temos, darbai atliekami miestų gatvėse, ant viadukų, tiltų ir sienų. Publikos ir žiniasklaidos dėmesį Banksy patraukė 1993

²⁵ Ilona Kavaliauskienė *VDA galerijoje „Akademija“ dailininko Petro Lukpetrio paroda*// 2011 sausio 14. [Interaktyvus]. Prieiga internete: <http://www.bernardinai.lt/straipsnis/2011-01-14-vda-galerijoje->

²⁶ Arthearty Staff „Some Vagueness, Some Fantasy: Life and Art of Edgar Degas“//2017 liepos 22. [Interaktyvus]. Prieiga internete: <https://arthearty.com/edgar-degas-life-artakademija-dailininko-petro-liukpetrio-paroda/56212>

m. savo darbais Anglijos Bristolio mieste. Spėjama, kad jis yra gimęs apie 1974 m. ir mokėsis Bristolyje, veiklą pradėjęs 1999 m. Londone.

Banksy kuria viešai matomose vietose. Jis neparduoda savo darbų fotografijų ar reprodukcijų, darbai būna perkami tiesiog išpjaunant sienas, ar kitas konstrukcines pastato dalis.

Menininko vardas nepatvirtintas. Kol kas vis dar spėjiojama jo tapatybė.²⁷

2003 m. interviu su Simon Hattenstone Banksy buvo apibūdintas kaip „paprastas, švelnus eilinis gatvės praeivis dėvintis džinsus, marškinėlius, sidabro grandinę ir sidabro auskarus“. Jis kurti pradėjo 14 metų amžiaus. Netrukus buvo išsiųstas iš mokyklos į nepilnamečių kalėjimą dėl smulkių nusikaltimų. Hattenstone teigia, kad „anonimiškumas jam yra gyvybiškai svarbus, nes grafiti yra neteisėtas“²⁷. Dešimtojo dešimtmečio pabaigoje Banksy gyveno Easton, Bristolyje, po to persikėlė į Londoną maždaug 2000 m.²⁸.

Manoma, kad Banksy yra Robin Gunningham, gimęs 1973m. Keli Gunningham draugai ir buvę mokyklos draugai Bristolio katedros mokykloje patvirtino šį gandą²⁹.

Tai nėra vienintelis spėjimas bandant nustatyti menininko tapatybę. Taip pat spėjama, kad tai yra Robert Del Naja. Šis žmogus buvo 1980-ųjų grafiti menininkas, vienas iš menininkų grupės narių, kuriai, kaip manoma, priklausė Banksy³⁰.

²⁷ Lindsay Bakur *Banksy of the Wall* //The Telegraph, 2008 kovo 28. [Interaktyvus]. Prieiga internete: <https://www.telegraph.co.uk/culture/art/3672135/Banksy-off-the-wall.html>

²⁸ Lauren Collins *Banksy was here* the New Yorker 2007 kovo 14. [Interaktyvus]. Prieiga internete: <https://www.newyorker.com/magazine/2007/05/14/banksy-was-here>

²⁹ Nico Hines *The Secret Life of the Real Banksy, Robin Gunningham* // daily Beast 2016 lapkričio 3. [Interaktyvus]. Prieiga internete: <https://www.thedailybeast.com/the-secret-life-of-the-real-banksy-robin-gunningham>

³⁰ Nash Jenkins *Is Banksy Actually Massive Attack's robert del Naja?* // Time, 2016 rugsėjo 2. [interaktyvus]. Prieiga internete: <http://time.com/4477257/banksy-robert-del-naja-massive-attack/>

5. VIZUALIŲJŲ ANALOGŲ ANALIZĖ

Tapybos darbų analogų autoriai buvo pasirinkti atsižvelgiant į jų tapymo stilių, tapybinę manierą ir tapomąjį objektą. Atkreiptas dėmesys į foną ir figūros santykį, jų tapybinę išraišką. Teikta pirmenybė autoriams tapantiems su stipriai su fonu sąveikaujančiais, jame ištirpstančiais žmonių figūras. Ieškant analogų analizuojami portretų ir aktų tapytojai. Buvo pasirinkti šie menininkai: Zin Lim; Mia Bergeron; Nathan Ford ir Alex Konevsky. Taip pat domėtasi autorių kai kuriais biografiniais faktais siekiant geriau suprasti jų kūrinis.

Zin Lim

Zin Lim tapytojas gimęs Pietų Korėjoje, Seule. 2000m Kalifornijoje universitete studijuodamas 3-D animaciją gilinosi į žmogaus elgseną, manieras bei anatomiją. Studijose menininkas suprato, kad jį labiausiai domina pats žmogus, o dailė tapo pačia geriausia priemone stebėti žmones, plėtoti asmenines filosofines pažiūras ir reikšti savo estetinį pojūtį. 2006m Zin Lim baigė San Francisko universiteto akademiją su pagyrimu bei prestižiniu JAV nacionaliniu ir keliais tarptautiniais apdovanojimais. Menininkas šiuo metu dėsto tapybą, piešimą ir iliustravimą Kalifornijos universitete meno akademijoje.

„Nomad“ paveikslų serija atlikta aliejiniiais dažais ant drobės. Ji vizualizuoja žmogų kaip visapusišką kosmoso keliautoją. Juose ekspresionistiškai vaizduojami nuogi kūnai³¹.

Mia Bergeron

Mia Bergeron susidomėjimas menu atsirado gan anksti, nes ji gimė grafikos dizainerių šeimoje. Sekdama tėvų pavyzdžiu Mia įstojo į prestižinę Rodo salos meno ir dizaino mokyklą, grafikos dizaino studijas. Po metų studijų mergina suprato, kad ją domina tradicinė tapyba. Vėliau Mia Bergeron ėmėsi klasikinės tapybos studijų Harvarde ir Charlz H. Cecil studijoje Italijoje. Ten ji sukūrė ir išryškino savo tapymo stilių.

Mia Bergeron tapyboje vyrauja fotorealistinis stilius. Tapytojos darbai primena meistriškos tapybos ir fotografijos derinį, juose gyvos emocijos ir išreikšta ekspresyvi tapybinė maniera. Darbuose nagrinėjami įvairūs moters tapatybės aspektai. Menininkei įdomios sudėtingos fizinės ir psichologinės moters savybės, kurios tik veikdamos tarpusavyje sukuria darną moters pasaulį. Menininkė tapo savo aplinkoje veikiančias moteris. Bergeron kūryboje vyrauja žmonių portretai, kuriuose – tamsios ir intriguojančios paslaptys. Autorė teigia, kad jos paveiksluose neabejotinai atsiskleidžia autobiografiniai elementai, kur moteris vaizduoja savo pasaulį.

³¹ Zin studio expressive arts (n.d). [Interaktyvus], [žiūrėta 2018 gruodžio 12d.]. Prieiga internete: <https://www.zinlim.com/about>

Mia Bergeron darbai buvo eksponuojami daugiau nei 20 parodų Jungtinėse Amerikos Valstijose, o 2013m surengta pirmoji autorinė paroda „Robert Lange Studio“ galerijoje Pietų Karolinoje. Bergeron darbus labai vertina meno kritikai bei kolekcionieriai, nes ji įvaldė novatorišką moters tapatybės atskleidimą tapant psichologinius portretus peržengiant tiek fotografijos, tiek tapybos žanrus ir pabrėžiant moters pasaulio dviprasmiškumą ir neaprepiamumą³².

Nathan ford

Nathan Ford – menininkas gimęs Londone. 1996 m. baigęs studijas John Ruskin koledže, GNVQ meno ir dizaino kursą, o 2000m - tapybą Byam Shaw menų mokykloje. Nathan Ford pripažintas menininkas gavęs ne vieną apdovanojimą už savo kūrinius. 1999m Londone buvo išrinktas jaunuojų menininku; 2001 Didžiosios Britanijos menininkų karališkosios draugijos apdovanojimas, Londonas; Winsor & Newton metų jaunasis atlikėjas 2-oji premija.

Tapyba yra svarbiausias Nathan bendravimo būdas, priemonė kalbėti apie savo gyvenimą bei informaciją perduoti vaizdais. Menininko darbuose dažniausiai vaizduojami vyrų portretai. Figūros suskaldytos, linijos ištirpsta fone, sukuriamas įspūdis, kad fizinės joslės užblokuotos. Nosys, ausys, burnos dažnai maskuojamos potėpiaais, taip sukuriamas objekto kaip intraverto įspūdis. Tarsi menininkas ieškotų mirtingumo ir pažeidžiamumo tapomose figūrose bandydamas tai išreikšti jų veiduose.

Pats autorius kalbėdamas apie savo darbus akcentuoja baimę susidurti su kitu žmogumi. Akis jis įvardija, kaip „širdies išdaviką“, todėl jam ypač svarbus jų vaizdavimas³³.

Alex Kanevsky

Alex Kanevsky rusų kilmės menininkas gimęs menininkų šeimoje. Įkvėptas meno knygų Alex pradėjo tapyti būdamas dešimties. Menininkui sulaukus penkiolikos su šeima iš Rusijos jis persikėlė gyventi į Vilnių. Iš pradžių jis studijavo matematiką Vilniaus universitete, tačiau 1980-ųjų pradžioje nusprendė išvykti į JAV. 1989m Alex Kanevsky pradėjo dėstyti tapybą Filadelfijos dailės akademijoje³⁴.

³² Widewalls, (2016.) [Interaktyvus], [žiūrėta 2018 gruodžio 10d.] Prieiga internete: <https://www.widewalls.ch/artist/mia-bergeron/>

³³ Aidan Quinn „Nathan Ford“ (2009). [interaktyvus], [žiūrėta 2018 gruodžio 10]. Prieiga internete: <http://artodyssey1.blogspot.com/2010/02/nathan-ford-my-nationality-is-british.html>

³⁴ Hollis Taggart (n.d.) [Interaktyvus], [žiūrėtas gruodžio 5 d]. prieiga internete: <https://www.hollistaggart.com/artists/alex-kanevsky>

Kanevsky savo darbus eksponavo Jungtinėse Amerikos Valstijose, Kanadoje, Italijoje, Jungtinėje Karalystėje, Prancūzijoje ir Airijoje. Buvo surengęs daugiau nei dvidešimt autorinių parodų ir įtrauktas daugiau nei į penkiolika grupinių parodų.

Alex Kanevsky darbai susiję su laiko ir judėjimo raiška. Tapydamas menininkas siekia perteikti savo asmeninę pasaulėžiūrą, tyrinėja ramybę ir greitį, savo daugiasluoksniomis drobėmis vaizduoja futuristinį jautrumą³⁵. Jo kompozicijose statiniai, monumentiniai objektai dažnai siejami su greitu ir ekspresyviu potėpiu. Žmonės apibrėžiami ne pagal fizinę vietą pasaulyje, o pagal jų judesius ir veiksmus. Nuogų figūrų vaizdavimas yra labai svarbi tapytojo kūrybos dalis. Nuogi objektai dažnai vaizduojami besimaudantys, gulintys lovose ar ant grindų. Jo paveikslai nepaisant pavadinimų neturi linijinio pasakojimo. Pavadinimai veikia kaip įrankiai kuriamai emocijai atskleisti atskleisti³⁶. A. Kanevsky darbams būdingas daugiasluoksniškumas.

³⁵ Larry „*Interview with Alex Kanevsky*“ (2013)“ [Interaktyvus], [žiūrėtas gruodžio 5 d]. prieiga internete: <https://paintingperceptions.com/interview-with-alex-kanevsky/>

³⁶Huffpost. Culture&Arts „*Alex Kanevsky Is on Our Art Career Kills All the Fun*“ (2017 gruodžio 6 d.) [Interaktyvus], [žiūrėtas gruodžio 5 d]. prieiga internete: https://www.huffingtonpost.com/2013/03/26/alex-kanevsky-is-on-our-radar-russian-born-painter-says-career-kills-art_n_2917501.html?guccounter=1

37

Pav. Nr. 1. Zin Lim, „Nomad #18“. Aliejus, drobė. 2015

37

Pav. Nr. 2. Zin Lim, „Nomad #14“. Aliejus, drobė. 2015

37

Pav. Nr. 3. Zin Lim, „Nomad #10“. Aliejus, drobė. 2015

³⁷Saatchi Art [Interaktyvus], Žiūrėta gruodžio 3 d.) prieiga internete:
<https://www.saatchiart.com/account/artworks/697154>

Pav. Nr. 4. Mia Bergeron, „Resolved“. Aliejus, drobė. 2015

Pav. Nr. 5. Mia Bergeron „Vanish“. Aliejus, drobė. 2015

Pav. Nr. 6. Mia Bergeron, „Loss“. Aliejus, drobė. 2014

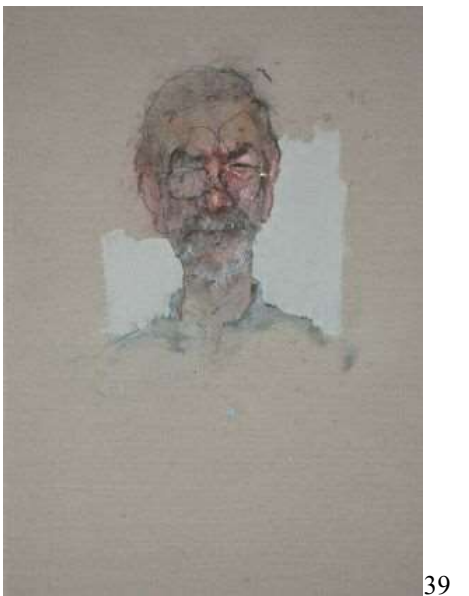
³⁸Galery 12 61 [Interaktyvus], Žiūrėta gruodžio 3 d.) prieiga internete: <https://www.gallery1261.com/artist/mia-bergeron>

Pav. Nr. 7. Nathan Ford, „Faust“. Aliejus drobė. 2003

Pav. Nr. 8. Nathan Ford, „George“. Aliejus drobė. 2006

Pav. Nr. 9. Nathan Ford, „Greg“. Aliejus drobė. 20017

³⁹[Interaktyvus], [žiūrėtas gruodžio 10]. Prieiga internete: <http://www.beauxartsbath.co.uk/artists/nathan-ford-2/>

Pav. Nr. 10. Alex Konevsky, „S.B“. Aliejus, medis. 2017

Pav. Nr. 11. Alex Konevsky, „C.B with darkness“. Aliejus, medis. 2017

Pav. Nr. 12. Alex Konevsky, „J.W.“. Aliejus, medis. 2017

⁴⁰[Interaktyvus], [žiūrėtas gruodžio 10]. Prieiga internete: <http://www.somepaintings.net/2016A/index.html>

6. PRAKTINIS TYRIMAS

6.1. Interviu analizė

Tyrimo metodika - magistriniame darbe tikslu tirti saviizoliacijos reiškinių ir jo įtaką kūrybai buvo naudotas kokybinis tyrimas, kur pasirinkta interviu metodas. Naudotas strukturizuotas interviu tipas, kuriame klausimai sudaromi keliais būdais: klausama tiesiogiai; klausimai neapibrėžto bendro pobūdžio; vietoj klausimo formuluojamas teiginys. Buvo apklausiami šeši asmenys. Respondentai pasirinkti pagal jų atstovaujamas gyvenimo sritis/ specialybes. Kalbinti žmonės: filosofijos mokslų daktaras, Vilniaus universiteto Azijos ir transkultūrinių studijų instituto direktorius Vytis Silius; Valstybinės teismo psichiatrijos tarnybos prie sveikatos apsaugos ministerijos Šiaulių skyriaus teismo psichiatrė ekspertė Sandra Šaulytė – Brazauskienė; alternatyvaus džiaz muzikantas Paulius Vaškas; įmonės „Šiaulių karjerai“ generalinis direktorius Paulius Račas, pradinių klasių moksleivė Kornelija Silė, Salduvės progimnazijos psichologė Miglė Smailytė.

Tyrimo tikslas - paimti interviu sudarė sąlygas tirti subjektyvią respondentų nuomonę apie saviizoliacijos (kaip reiškinių) įtaką kūrybai ir saviizoliacijos sąvokos sampratos suvokimą. Remiantis gautomis išvadomis buvo formuluojama koncepcija baigiamųjų tapybos darbų kolekcijai.

Interviu loginė seka ir pateikiami klausimai – prieš interviu respondentai buvo informuoti apie pokalbio tikslus ir panaudojimą viešose erdvėse. Atsiklausta ar jie neprieštaruoja sąlygoms (interviu filmuojamas), pasirenkama kuo artimesnė aplinka apklaustiesiems, laikas, kurio netrikdo aplinkiniai veiksniai, nupasakojama klausimų skaičius, seka ir struktūra bei numatoma pokalbio trukmė.. Respondentams atsakant į klausimus, kur buvo tikslinga, siekiant nenukrypti nuo temos ir padėti atskleisti atsakymo esmę, korespondentas uždavė papildomus klausimus arba, kiek įmanoma minimaliai, replikavo respondentų atsakymus. Pokalbis kartais vykdomas diskusijos forma. Suaugusiems respondentams buvo užduodami klausimai:

1. Saviizoliacija – tai...?
2. Teiginys: „saviizoliacija – tai galimybių ir žmogiškojo potencialo švaistymas“ ką apie tai manote? Ar saviizoliacija gali turėti tik neigiamas pasekmes?
3. Ar ribojimas ir saviizoliacija tapatūs dalykai?
4. Teiginys: „absoliuti autonomija įmanoma tik absoliučios saviizoliacijos sąlygomis.“ Ką apie tai manote?
5. Asketizmas – tai saviizoliacija (neigiama prasme) ar laisvė veikti pagal savo pažiūras?

6. Ar sutinkate, kad žmogus norintis sukurti kažką originalaus turi peržengti jau nusistovėjusias taisykles, kažkuria prasme nutolti nuo jau nusistovėjusios tvarkos ir egzistuojančių formų? Ar kūryba tai saviizoliacijos forma?
7. Individo pasirinkimas priklausyti subkultūrai tai saviizoliacija ar laisvė?
8. Laisvė – tai... ?

Pradinių klasių moksleiviui klausimai (dėl terminų pritaikymo pagal amžių) buvo perfrazuojami nekeičiant klausimo esmės. Interviu vedamas diskusijos forma siekiant, kad vaikas teisingai suvoktų klausimo esmę.

Pradinių klasių moksleiviui užduoti klausimai:

1. Saviizoliacija – tai... ?
2. Teiginys: „save atskyręs žmogus atsisako galimybių tobulėti“ ką apie tai manote? Ar kai žmogus save riboja būna vien negeros pasekmės, ar tame yra ir gerų dalykų?
3. Ar saviizoliacija ir ribojimas yra tas pats?
4. Teiginys: „Visiškai nuo nieko nepriklausomas, laisvas žmogus gali būti tik, kai nuo visko save atskiria.“ Ar pritariate šiam pasakymui? Kodėl?
5. Asketizmas – tai yra, kai žmogus atsisako visuomenėje nusistovėjusios tvarkos, siūlomų patogumų, malonumų arba dalykų kuriems jis nepitaria ir pasitraukia gyventi pagal savo pažiūras. Ar tai yra saviizoliacija/savęs ribojimas, ar laisvė ir drąsa gyventi kaip norisi?
6. Ar sutinkate, kad jei žmogus nori kurti naują dalyką/nieko nekopijuoti, jis turi nebekreipti dėmesio į įprastas taisykles, nežiūrėti į jau matytas formas ir įprastą tvarką? Ar kai žmogus kuria jo kūryba tai yra savęs ribojimas kažkuria prasme?
7. Kai žmogus pasirenka priklausyti mažesnei grupei žmonių (pvz. baikeriai, kurie su motociklais važinėja, arba gotai, kurie rengiasi juodai ir t.t) ir priima jų taisykles bei įsitikinimus, ar tai savęs ribojimas/saviizoliacija, ar tai laisvė?
8. Kas tai yra laisvė ?

Gauti atsakymai grupuojami pagal kategorijas ir subkategorijas.

Tyrimo rezultatai

Interviu metu respondentai pateikė savo subjektyvią nuomonę apie saviizoliacijos reiškinį. Analizuojant duomenis klausimai buvo suskirstyti į tris kategorijas: 1. Saviizoliacijos reiškinio suvokimas (1, 2, 3 klausimai); 2. Saviizoliacijos apraiškos socialinėje veikoje (4, 5, 7 klausimai); 3. Saviizoliacijos įtaka kūrybai aptariant laisvės, kaip priešingos sąvokos, sampratą. (6 ir 8 klausimai)

Pirmoji kategorija suskirstyta į subkategorijas: 1. Saviizoliacijos samprata; 2. Saviizoliacijos, kaip žmogiškojo potencialo švaistymas; 3. Saviizoliacijos ir ribojimo sąvokų sugretinimas.

Antroji kategorija suskirstyta į subkategorijas: 1. Saviizoliacija individo autonomijos kontekste; 2. Saviizoliacija asketizmo kontekste. 3. Saviizoliacija subkultūrų kontekste.

Trečioji kategorija buvo suskirstyta į subkategorijas: 1. Originalaus kūrinio sąlyga; 2. Kūryba kaip saviizoliacijos forma/ saviizoliacijos įtaka kūrybai; 3. Laisvės samprata.

1 lentelė.

Saviizoliacijos reiškinio suvokimas

Kategorija	Subkategorija	Citatos iš interviu
Saviizoliacijos reiškinio suvokimas	Saviizoliacijos samprata	<p>„Monologas arba žinojimas, nes, kai žinai, nieko nebereikia nieko iš aplinkos susižinoti. Įsitikinimas žinojimu, man atrodo, yra ideali saviizoliacijos forma.<...> tai yra visiškas atsiskyrimas. Tokia ideali idioto būseną. O žinai idiotas kas yra? Idiotas yra šnekantis sava kalba iš senosios graikų kalbos išvertus. Tai va čia yra tokia visiška saviizoliacijos forma, kur tu viską, ką sakai yra tiesa, nes nieks kits nesupranta, ką tu sakai, ką reiškia šitie žodžiai.“ (Vytis Silius)</p> <p>„Aš, kaip psichiatrė, tai iš daugiau... man viskas susiveda kaip į simptomą. Daugiau naudočiau kaip izoliaciją. Kaip gynybos mechanizmą. Dar išskirčiau į emocinę izoliaciją, kuomet vengiama yra kažkokių, kažkokių vietų, veiksmų, kurie sukelia tam tikrus jausmus ir į tokią bendrą izoliaciją. Kas apimtų tokią, kaip socialinę izoliaciją, kažko vengimą. <...> su izoliacija mes kiekvienas galime susidurti ir nagrinėjant tą patį žmogaus temperamentą, kuo met saviizoliacija tokia kaip būdinga ir, tarkim, melancholikui, kuris irgi tokia saviizoliacijos... turi tų savybių.“ (Sandra Šaulytė – Brazauskienė)</p> <p>„Saviizoliacija - tai kai... užsidarai ir būni.“ (Paulius Račas)</p> <p>„Savi-izoliacija... yra, kai žmogus save izoliuoja nuo tam tikrų dalykų. Gali izoliuot nuo vienu, gali – nuo kitų. Gali būti la... didesnė saviizoliacija, mažesnė, bet tu vis tiek - save izoliuoti. <...> Nuo tam tikrų dalykų atsiriboji tiesiog.“ (Paulius Vaškas)</p> <p>„Izoliavimas savęs nuo visko: nuo patirties, nuo žmonių, nuo... augimo.“ (Miglė Smailytė)</p> <p>Saviizoliacija yra, kai tu neleidi sau kažko daryt. (Kornelija Silė)</p>

	<p>Saviizoliacija kaip žmogiškojo potencialo švaistymas</p>	<p>„nereikėtų saviizoliacijos maišyti, man atrodo, su tiesiog pavyzdžiui atsitraukimu nuo žmonių, laikinu atsitraukimu, kuris gali būti labai pozityvus. <...> Bet ta ideali saviizoliacija, aš nemanau, kad jinai gali turėti kažkokių tai teigiamų savybių. Tai yra, kai tu šneki, bet tu nieko nesiklausai, kai tu užmetinėji, bet tau nieko nesinori imti. Tai šia prasme, man atrodo, kad jis yra tikrai va ta sumenkinanti mūsų pasirinkimo galimybes, nes jis yra visada tiktai į vieną pusę. Neleidžiu pats sau gauti naujų iššūkių, kurie galėtų parodyti ir man pačiam mano dar nežinomų pusių.“ (Vytis Silius)</p> <p>„Pasakyt, kad saviizoliacija yra galimybių ir žmogiškojo potencialo švaistymas vienareikšmiškai, kad tikrai taip yra, nesutikčiau. Nes manau, kad, iš vienos pusės, saviizoliacija galėtų būti kaip tik susikoncentravimas būtent tikslingai į kažkokią veiklą, tikslo siekimą ir atsiribojimą nuo kažkokių įtakų ir aplinkos. Kaip tik galėtų būti toks, kaip varikliukas, kaip... Kaip tik gerąja prasme jis galėtų būti, tą turėti potencialą veikti.“ (Sandra Šaulytė – Brazauskienė)</p> <p>„Nu nebūtinai, nes... nes, jeigu būni sau, tai ir būni sau. Tai tada nėra ką ir švaistyti. Arba atiduodi arba pasilieki. Tai čia viskas paprastai. <...> jeigu tu nenori duot, tai jokio skirtumo nėra. Ar... Kokios tau pasekmės bus. Jeigu sau viską pasilieki - ir pasilieki. Nes neigiamos pasekmės, tai tiktai kitam, o pačiam - tai...koks skirtumas.“ (Paulius Račas)</p> <p>„Nemanau, kad tai yra. Kaip minėjau, galvoju, kad izolia... Izoliotis tu gali nevisiškai. Tiktai kažkurią dalį. Tai reiškia tu izoliuodamasis nuo tam tikrų dalykų gali... padėti skleisti sa... sau kituose dalykuose. Juk tu izoliuojiesi nuo dalykų, kurie tau yra kenksmingi pavyzdžiui. Tau gadina nuotaiką pavyzdžiui šitokie dalykai...“ (Paulius Vaškas)</p> <p>„ nu turbūt. Turbūt švaistymas, bet nu natūraliai žmonės turbūt yra apsėsti kažkokių baimių, kažkokių nesaugumo potyrių ir tada nu negali tiesiog natūraliai saviizoliacijos panaikinti.<...> Nu jie turbūt negalvoja, kad jie švaisto. Tai... Jiems reikalinga tai. Bet šiaip, jeigu iš šono žiūrint, – taip.“(Miglė Smailytė)</p>
--	---	---

		<p>„nelabai dabar pritariu <...> yra ir gerų. Visada gali būt kažkas geras dalykas. Bent jau vienas visada yra. <...> kai tu esi vienas gali savo veikla užsiimti ir į ją įsigilinti.“ (Kornelija Silė)</p>
	Saviizoliacijos ir ribojimo sampratų sugretinimas	<p>„Absoliučiai.“ (Vytytis Silius)</p> <p>„tikslingas ribojimas jis turėtų turėti priežastis. Dėl ko tu save riboji? Vėl ar tai kažko tai siekdamas? Ar tai norėdamas atsitraukti nuo kažko, bet tai yra tikslingai daroma. <...> o saviizoliacija – tai net nežinau... nu sakau, tai aš... tai saviizoliaciją tokią daugiau tempčiau prie simptomo tokio, kuris... ribojimas – tai jis save apriboji tikslingiau.“ (Sandra Šaulytė – Brazauskienė)</p> <p>„Visiškai ne. Nes, kai tu riboji, tai riboji kažką. Kažką, ką tu... norėtum daryt arba nedaryt. O kada tu užsidarai, tai tiesiog užsidarai ir viskas.“ (Paulius Račas)</p> <p>„Kažkuria prasme save izoliavęs tu gali save neapribot, o – išlaisvint. Nu čia priklauso, ką... nuo ko tu izoliuojiesi ir ko tu nori. <...> Nu gal kartais žmonės nesąmoningai save izoluoja, kartais sąmoningai. Tai... kai tu izoluoji ne... nesąmoningai, tai tu savęs ir neprievartauji, neriboji savęs, nes tu to nežinai.“ (Paulius Vaškas)</p> <p>„Turbūt ne, nes ribojimas, tai jau kai tu į kažką įeini ir tada tu tikrai ten save apriboji... kažkokį veiksmą sustabdai, kažko nedadarai, kažko nepasakai. O saviizoliacija tai aš jau viskas izoluoju ir net neinu į tą patirtį, nenoriu susitikt su ja.“ (Miglė Smailytė)</p> <p>„Aš manau, kad biškutį tas pats yra.“ (Kornelija Silė)</p>

2 lentelė.

Saviizoliacijos apraiškos socialinėje veikoje

Kategorija	Subkategorija	Citatos iš interviu
Soviizoliacijos apraiškos socialinėje veikoje	Saviizoliacija individo autonomijos kontekste	<p>„nu taip ir yra, bet tai įmanoma, mano supratimu, tik kažkokiam teoriniam modelyje. Realiam žmogiškam pasaulyje net nėra tokios būsenos, kaip „ideali saviizoliacija“ ir „ideali autonomija“. Mes sugalvojom... <...> Šitas įsitikinimas ateina su įsitikinimu apie tai, kad žmogus yra racionali būtybė, kur pats racionalumas visgi yra suprantamas ne kaip protingumas, bet kaip gebėjimas</p>

		<p>pamatyti vidinių pasaulių taisyklių mūsų intelektine žiūra. <...> Tai vat a mes suformuluojam, vėlgi dėl tokių savitų priežasčių, suformuluojam šitą poziciją, kad - „taip, teoriškai lyg ir yra įmanoma“, bet mes kiek ilgai (daugiau apie 200 metų) kalbam apie tokią būklę, kad mes pradedam, man atrodo, tikėti, kad tokia būklė egzistuoja, bet jos nėra.“ (Vytis Silius)</p> <p>„Su autonomija tokia... tokiu kaip dalyku tai mes irgi labai susiduriame kaip „paciento autonomija“, kaip „asmens autonomija“, „individo“. Tai yra visų mūsų pamatinė savybė – būti autonomišku. Kiek absoliučiai? Tai aš gal ne... nelabai tai įvardinčiau, bet esmė, kad ta galimybė, kai tu gali pasirinkti būti nevaržomas, kad tavęs neįtakotų kažkokios... kažkokie pašaliniai. <...> Tai tai, kad jis būtų tapatus su... su... (saviizoliacija) su saviizoliacija – tai... tai nemanau. Manau, kad tai... aš galvočiau, kad tai vis tiek skirtingi dalykai. <...> Ta izoliacija yra tokia dalis autonomijos.“ (Sandra Šaulytė – Brazauskienė)</p> <p>„nu, aš manau, kad šiaip autonomijos negali būti kaip autonomijos. Tada... Autonomija... Nu tai, kiek mes socialiai veikiam - tiek mes neautonomiški.“ (Paulius Račas)</p> <p>„nėra tokio dalyko. Mes visi priklausomi nuo kažko ir tu izoliuok neizoliavęs savęs nuo visko neužsiizoliosi. Niekaip.“ (Paulius Vaškas)</p> <p>„uoj ne. Aš esu visiškai laisvas ir esu visiškai autonomiškas tik tada, kai visiškai neturiu jokių sienų, nes tada natūraliai viskas gali pasireikšti, nes natūraliai nu kaip... mūsų visi veiksmai elgesys, mintys išeina laukt, tai tada, kai mus kažkas pastimuliuoja. Tai jeigu mes izoliuojam, mes neturim jokių stimulų ir niekas mūsų nekibina ir niekas neišeina. Tai natūraliai reikia kuo daugiau galimybių.“ (Miglė Smailytė)</p> <p>„Nelabai. Nelabai pritariu, nes atsiribojęs žmogus negali, ką nori. Vis tiek jį kažkas riboja.“ (Kornelija Silė)</p>
	Saviizoliacija asketizmo kontekste	<p>„Na ant asketizmo... aš tikrai nedėčiau lygybės ženkle tarp asketizmo ir saviizoliacijos. Asketizmas – tai ir būtų va tas atitraukimas. <...> Bet tai nėra saviizoliacija dėl to, kad į askežę pasineriantis žmogus, jis vis dar... jis visa dar intelektualiai ar emocionaliai jis virškina tai, ką</p>

		<p>jis gavo būdamas su žmonėm. Tam tikra prasme tie žmonės vis dar bendrauja su juo. <...> Man atrodo, kad tikrieji asketai, jie kaip tik pasiekia tą būklę, kai mato visuotinį viso ko jungimąsi, kai jie mato pasaulį savyje, o save pasaulyje. Tai yra tokios kaip tik visuotinio susietumo būklė, kuri yra pasiekiamas.<...> pats atsitraukimas... Jis yra nulemtas prieš tai buvusio susietumo. Jis vėl gi (tas atsitraukimas) padeda iš toliau pažiūrėti į tą susietumą ir , ką jis man reiškia. Tai yra, sakau, tai tokia priemonė, laikina būklė. Ir tai, ką žmonės – asketai, ko gero, atpažįsta, tai atpažįsta savo tikrąją būklę. Vat būtent – tikrąją kaip susietąją būklę su visa aplinka – žmogiška ir nežmogiška aplinka.“ (Vytis Silius)</p> <p>„jeigu į kraštutinumus, kai yra nueinama, tai yra... dažniausiai tie tiek nuo to nukenčia gyvenimo kokybė. Tavo aplinka kažkiek nuo to kenčia. Tai tas pats asketizmas, hedonizmas... Tai va tokie kraštutinumai, kai... kai nėra tos pusiausvyros. Tai, aš sakyčiau, kad... kad tai daugiau... gal daugiau saviizoliacija, kai yra į kraštutinumus nueinama. Aišku, tai yra laisvė tam tikra prasme, bet kadangi ji yra tose kraštinėse, kai... kai nėra to, tos pusiausvyros, tai... tai nėra gerai.“ (Sandra Šaulytė – Brazauskienė)</p> <p>„ Labiau... Labiau laisvė turbūt negu saviizoliacija.“ (Paulius Račas)</p> <p>„Laisvė veikti pagal savo pažiūras ir įsitikinimus. Bet „įsitikinimai“ tas pats žodis jau pats yra izoliuojantis.“ (Paulius Vaškas)</p> <p>„Aš sakyčiau neigiamai. <...> Tai ... nu tu neturi turėt kažkokių ribų. Tu neturi turėt kažko, kas tave stabdo. Tu visada turi būt atviras, laisvas. Kaip upė teka ir į ją viskas gali įkrist. Tai – neigiama prasme. <...> tu ir taip esi laisvas veikt pagal savo pažiūras. Kam tau ten apsikraut kažkokiom taisyklėm?“ (Miglė Smailytė)</p> <p>„Laisvė ir drąsa atrodo man.“ (Kornelija Silė)</p>
	<p>Saviizoliacija subkultūrų kontekste</p>	<p>„ man atrodo, kad ėjimas į subkultūras yra irgi savikūros šiaip jau procesas, bet... ir... o savikūros tai irgi ateina žmogui dažniausiai su tokiu laisvės pojūčiu. Žmonės ateina į subkultūras, atranda save – ką reiškia, kai jie jaučiasi savi. Jie jaučiasi susiję su tais žmonėm. Bet dabar jau man žiūrint iš mano dabartinių pozicijų, man</p>

	<p>atrodo, kad ta laisvė... ji yra labai paprasta ir dažnai daugiau ribojanti negu išlaisvinanti. Tai reiškia, kad jeigu tu toj subkultūrinėj tokioj aplinkoj pasilieki per ilgai, vis dėlto, man atrodo, ten yra daugiau ribojimų negu laisvės.“ (Vytis Silius)</p> <p>„, aš tai priskirčiau prie laisvės. Tai... bet, kaip ir sakiau, kad individas racionaliai ten... galvodamas pasirenka kažkokį... Kažkam priklausyti, bet... tai subkultūrai. Tarkim... Ką čia galėtume įvardint? Tą patį veganizmą kokį ar vegetarizmą. Tai irgi kažkam tai nori... kažkokiai tai grupei priklausyti, bet tai yra jų pasirinkimas ir jis yra toleruotinas iki tos vietos, kol neperžengia tų kraštutinumų.“ (Sandra Šaulytė – Brazauskienė)</p> <p>„Laisvė. Tikrai laisvė. Nes nu tu... tu pasirenki - ir pasirenki. Nes kažkam pasirenki, kužkur būt pasirenki. O ne... kas jau duota. Socialiai duota. Ta prasme - subkultūra vis tiek jau ne tu čia kažko prisigalvoji naujo ...priskiri save kažkam arba ne. Tai aišku, kad laisvė.“ (Paulius Račas)</p> <p>„Ta prasme – nei izoliacija, nei laisvė. Irgi – nu, jeigu tu nepriklausai subkultūrai, tai tu priklausai kultūrai. O tų kultūrų tai irgi daug. Ta prasme, kuo skiriasi kultūra nuo subkultūros? <...> tam tikra prasme, ėjimas į subkultūrą gal ir... šioks toks išsilaisvinimas... Išsilaisvinimas! Bet kartu ir izoliacija, nes tu apriboji savo kažkokį veiksmų lauką. Bet nu... jeigu nesi subkultūroj, tai vis tiek kažkur esi ir tu vis tiek apriboji. Nes mes visko aprėpt negalim tiesiog.“ (Paulius Vaškas)</p> <p>„Turbūt laisvė, nes ieškojimas savęs... nu vis tiek natūraliai nu... turi pereinamas kažkokias tai jau esančias subkultūras, normas, taisykles. Nu tu ieškai savęs. <...> bet jeigu tu įninki į vieną ir tada viskas tiktai šita irdaugiau jokių, nutai tada... tada jau jo... jau tada būtų... kažkoks atsiskyrimas.“ (Miglė Smailytė)</p> <p>„Aš manau, kad tai yra kaip laisvė, bet ir vis tiek biškutį riboja. Laisvė, bet biški keliose vietose ir riboja save.“ (Kornelija Silė)</p>
--	--

3 lentelė.

Saviizoliacijos įtaka kūrybai aptariant laisvės, kaip priešingos sąvokos, sampratą

Kategorija	Subkategorija	Citatos iš interviu
Saviizoliacijos įtaka kūrybai aptariant laisvės sampratą	Originalaus kūrinio sąlyga	<p>„Sutinku, bet vėl gi tai yra tikrai teorinė galimybė. Man atrodo, kad jeigu mes imam idealiuosius modelius sukurti originalaus ką nors yra neįmanoma“ (Vytis Silius)</p> <p>„Uoj... Čia įdomu, ką reiškia tas “originalaus”, nes jeigu visiškai visiškai naujo kažką ar ne? (mhm. Idealiuoju atveju.) Idealiuoju atveju... Nu tai jo turėtų peržengti, iš esmės.“ (Pauliu Račas)</p> <p>„Nu taip. Tai sutinku. <...> Nu jo. Tai tipo ta „nusistovėjusi norma“... laužymas „nusistovėjusios normos“ - tai yra kūrimas kitos nusistovėjusios normos, kurią kažkas sulaužys. (nu jo) Tai... tai tiesiog visi mes izoliuoti esam vien savo proto galimybės. Visi esam izoliuoto kiek įmanoma ir aš nežinau, ar kas gali pasiekti tą išsilaisvinimą. Man atrodo, mums net neįmanoma suvokti, kas tai yra.“ (Paulius Vaškas)</p> <p>„Nu turėtų nutolt turbūt, nu nes natūraliai... susimaišo kažkas iš kažko, kas jau yra. Tau persiverčia tavo galvoj, per tavo filtrą ir tada tu kažką sukuri tai greičiausiai tai bus kažkas naujo, bet turbūt nebūtinai. Tai gali būt galbūt kažkas tai tas pats, bet per tavo perleista mąstymą, suvokimą.“ (Miglė Smailytė)</p>
	Kūryba kaip saviizoliacijos forma/ saviizoliacijos įtaka kūrybai	<p>„Jokiu būdu ne. Kūryba ir yra, atrodytų, nesusietų dalykų ir pamatymas kaip susietų, ir parodymas, kaip susietų. Kūryba – tai yra taškų jungimas. Tų tokių, kurie iš išorės gali atrodyti kaip izoliuoti vienas nuo kito taškai, dydžiai, žmonės, reiškiniai. Parodymas kaip jie viens kitą kurio, kaip jie viens kitą įtakoja. Čia yra kūryba, nes dailininkas jis gi ne... nenutrina spalvas, ne išardo kompozicijas, o gi jas dėlioja, tepa, deda... tai yra nuolatinis... nuolatinis auginimo ir ryšių projektas.“ (Vytis Silius)</p> <p>„Tai, manau, kad visada bus a... tos dvi pusės, kuriems tai kūrybai reikėtų... Reikėtų kažkokios mūzos, bendravimo, kurie iš pašalės pasikrauna ir minčių, idėjų. Kažką naujo sukurti sukurti, tą pačią naują formą, ar kažkokį... kažkokį kūrinį, kad galėtų pasinaudot iš šalies ta informacija. Ir visada bus antra pusė, kuriems bus geriau kurti atsiribojus nuo... nuo pašalinių. Tai... tai,</p>

		<p>manau, kad nebūtinai... Kad... kad norint sukurti kažką būtina tikrai izoliuotis arba tikrai būti tokiu... laisvu. Tai, manau, kad čia kiekvieno pasirinkimas, bet tai, manau, kad tai nėra tikrai taip ir ne kitaip.“ (Sandra Šaulytė – Brazauskienė)</p> <p>„Tai nusistovėjusios normos yra saviizoliacijos forma, o ne... O kūryba yra priešingas dalykas. Nu kaip? Kūrybą tu gali kurti ir... Nu kaip? Čia viskas yra ant kiek tu esi įsiizoliavęs. Nu proporcingai viskas - tu gali kurti ir būdamas izoliuotas. Nu žinai? Tam...tam tik... Nu, bet tu save apribojęs esi. Bet tu gali kurti. Ten! Tu gali save mažiau būt... a... i... izoliavęsis. Tada tu gali save kažkiek daugiau išlaisvinti... Daugiau kūrybos. Tu gali dar daugiau save... a... ma... dar mažiau save izoliuoti, tu vėl ten... dar atsisakyti kažkokių nusistovėjusių normų, dar kažko, bet tu vis tiek niekada nepasieksi to.“ (Paulius Vaškas)</p> <p>„Kūryba saviizoliacijos forma? Nežinau. Turbūt ne. Kažkaip skamba taip – ne ne ne nesąmonė! Kažkaip nedera. Gal čia reiktų labai giliai kapstyt, kad surast? Kūryba saviizoliacijos forma... nu žiūrint... Gal žiūrint su koku aš tikslu tą kūrinį kuriu. Nu nes, jeigu tai yra būtent tam, kad aš čia būčiau, kad kažką veikinėčiau... nu taip. Ir niekam nerodyčiau, tai tada gal tokia kaip forma. Bet, jeigu aš kuriu, nes vat žmonės pamatys, jie ten kažką pajaus. Nu tai nemanau.“ (Miglė Smailytė)</p> <p>„Man atrodo, kad save taip išreiški. Neriboji, o tiesiog, kai kuri save paleidi, neriboji.“ (Kornelija Silė)</p>
	<p>Laisvės samprata</p>	<p>„Laisvė yra šypsena. Ir, sakyčiau, taip – kūryba. Tai yra taškų jungimas. Laisvė yra... laisvė yra galimybė dalyvauti. Laisvė yra neįmanoma be kito žmogaus. <...> laivė yra jungtis su kitais žmonėm.“ (Vytis Silius)</p> <p>„Laisvė – tai, manau, kad... Tai yra laisvė laisvai mąstyti. Laisvė būti neįtakojamu. Laisvė... gyventi ten, kur norim, daryti tą, ką norim.“ (Sandra Šaulytė – Brazauskienė)</p> <p>„Laisvė - tai... nesaviizoliacija, jeigu šitam kontekste.“ (Paulius Račas)</p> <p>„vieni sako, kad laisvę – tai čia „pasirinkimo laisvė“ - galimybė rinktis. Bet tu... Jo tipo pasirinkti gali. Tai aš čia kai turi mažai pasirinkimo, bet gali rinktis. Tai čia laisvė? Kai tu turi daug pasirinkimų ir gali rinktis. Ar</p>

		<p>čia yra laisvė? Bet tu net nežinai, kiek tu pasirinkimų iš viso gali būti kada nors sukur... nu, kiek jų yra iš viso. Tai tu automatiškai nesi laisvas, nes tu ne... net nesuvoki, kas ta laisvė. Tu niekada to nesuvoksi. Laisvės nėra tokio dalyko. O kas ta laisvė? Tai iš vieno narvo į kitą narvą pereini. Iš mažesnio narvelio - į didesnį narvelį. Ir tiek. Kokia čia laisvė? Nėra tokio dalyko kaip laisvė.“ (Paulius Vaškas)</p> <p>„Ahh... va taip! Laisvė – va taip. Laisvė – drąsa. Laisvė – atvirumas. Laisvė – tai toks, nu kaip skrydis turbūt toks labiausiai vizualizuojasi galvoj. Laisvė – tai tokia erdvė. Erdvė ir drąsa.” (Miglė Smailytė)</p> <p>„Laisvė, kai tu gali daryti, ką nori, kai niekas nieko nedraudžia. Man tai kaip laisvė“ (Kornelija Silė)</p>
--	--	---

6.2. Tyrimo išvados

Respondentai iš esmės labai panašiai apibrėžia saviizoliacijos sąvokos reikšmę. Jie kalba apie visišką atsiskyrimą, psichologinės gynybos mechanizmą – kažko vengimą, užsidarymą ir būvimą tik su savimi, atsiribojimą, savęs atskyrimą nuo tam tikrų dalykų.

Antru interviu klausimu „*Teiginys: „saviizoliacija – tai galimybių ir žmogiškojo potencialo švaistymas“ ką apie tai manote? Ar saviizoliacija gali turėti tik neigiamas pasekmes?*“ apklaustųjų žmonių galimybių sumenkinimas. Kai kurie respondentai teigė, kad reiškinys gali turėti ir teigiamas pasekmes. Tokias kaip atsiribojimo pagalba susikoncentruoti į konkrečią veiklą ar tikslą. Vienas apklaustasis teigė esant saviizoliacijos neigiamas pasekmes tik aplinkai, o pačiam atsiskyrusiam žmogui neturi jokios reikšmės.

Klausimu „*Ar ribojimas ir saviizoliacija tapatūs dalykai?*“ interviu dalyvių nuomonės išsiskyrė. Kai kurie pateikė kategoriškus ir vienas kitam prieštaraujančius atsakymus. Tokius kaip „absoliučiai“ ir „visiškai ne“. Apklaustųjų atsakymuose atsiskleidžia gilesnis subjektyvus asmenų saviizoliacijos sampratos suvokimas. Ribojimas įvardijamas kaip turintis priežastį, nukreiptas į siaurą veiklą, sąmoningas veiksmas. Saviizoliacija apibūdinama kaip simptomas, reiškinys nesukuriantis ribojimo, kai pasirenkamas pasąmonėje slypinčių, nesuvaldytų priežasčių. Taip pat apibūdintas kaip „absolūtus nėjimas į patirtį“.

Respondentų nuomonės klausimu „*asketizmas – tai saviizoliacija (neigiama prasme) ar laisvė veikti pagal savo pažiūras?*“ Nuomonės išsiskyrė. Buvo teigta, kad saviizoliacija ir asketizmas nėra tapačios sąvokos. Asketizmas įvardintas kaip visuotinio susietumo būklė. Psichiatrė ir psichologė išskirtinai asketizmą virtūsi kraštutiniu vertino neigiamai ir įvardijo kaip saviizoliaciją. Du respondentai teigė, kad asketizmas – tai laisvę veikti pagal savo pažiūras ir įsitikinimus, tačiau vienas iš jų įsitikinimus apibrėžia kaip savaime izoliuojančius.

Dalyvavusieji interviu su teiginiu „*Ar sutinkate, kad žmogus norintis sukurti kažką originalaus turi peržengti jau nusistovėjusias taisykles, kažkuria prasme nutolti nuo jau nusistovėjusios tvarkos ir egzistuojančių formų? Ar kūryba tai saviizoliacijos forma?*“ vieningai sutiko, tačiau buvo tokių, kurie pabrėžė kalbantys tik apie teorinį modelį, nes realybėje veikia per daug veiksmų trukdančių peržengti visuomenėje nusistovėjusias normas.

Respondentai klausimo dalį „*Ar kūryba tai saviizoliacijos forma?*“ suvokė skirtingai. Vieni apie kūrybą ir saviizoliaciją atsakinėjo kaip apie susietumą, kiti saviizoliacijos reiškinį svarstė kaip sąlygas kūrybai. Pirmųjų nuomonės sutapo. Jie teigė, kad kūryba – tai nėra saviizoliacijos forma. Sąvokas įvardijo kaip priešingas. Antrieji kalbėjo, kad kūryba įmanoma ir laisvėje, ir saviizoliacijoje.

Klausimu „*Individo pasirinkimas priklausyti subkultūrai tai saviizoliacija ar laisvė?*“ respondentų nuomonės iš esmės sutapo. Jie teigė, kad pasirinkimas priklausyti subkultūrai yra laisvė, tačiau buvo įvardytas laisvės primityvumas bei kraštutiniais atvejais laisvės transformavimasis į izoliaciją.

Apklaustųjų atsakymai apie laisvės sampratą buvo pateikti visi skirtingi. Laisvė buvo apibriama kaip šypsena, kūryba, galimybė dalyvauti, laisvė mąstyti, būti neįtakojamu, drąsa, atvirumas, skrydis, erdvė. Vienas iš jų laisvę įvardijo kaip saviizoliacijos priešpriešą bei buvo teigta, kad laisvės suvokti neįmanoma, kad toks dalykas neegzistuoja.

7. KŪRYBINIŲ DARBŲ REALIZAVIMAS

7.1. Darbo temos, idėjos paieška

Pirmame ir antrame tapybos magistrantūros kursuose subjektyviai, remdamasi savo emocijomis, nagrinėjau ir vizualizavau saviizoliacijos temą įvairiuose kontekstuose.

Šią temą bandžiau atskleisti analizuodama asmens vidinio vaiko izoliavimo pasąmonėje kai kuriuos aspektus.

Kiekviename suaugusiame žmoguje egzistuoja vidinis vaikas. Jis atsakingas už emocijų pasaulį. Kartais išdykęs, kartais linksmas, nepaklusnus, krečiantis pokštus, kartais liūdintis ir ašarojantis.

Kiekvienas žmogus savo viduje yra jausmingas, kaprizingas, garsiai reiškiantis emocijas, laisvas nuo taisyklių ir suvaržymų, kūrybingas ir nepaklusnus. Tačiau bėgant metams tai pamiršęs, paslėpęs šias savybes po suaugusiojo kauke, izolavęs šią savo asmenybės pusę. Taip prislopinęs arba sunaikinęs vaiką savyje. Galbūt tas vaikas kažkuriame gyvenimo etape tapo nepatogus? Gal jį pradėjo žeisti ir drausminti dėl visuomenėje egzistuojančių taisyklių laužymo? O gal jį užgavo kitas asmuo, kuriam tai priminė jo paties ignoruojamą savo asmenybės pusę?... Tačiau tas vaikas mummyse pasislėpė. Mes užsidėjome kaukę, izolavome vidinį vaiką sudėtinguose pasąmonės labirintuose. Tai sutrukdė mums būti iki galo savimi. Jaustis laisvais. Pavertė mus niūriais, kampuotais, šabloniškais žmonėmis, kurie darosi vis vienodesni, tramdantys savo jausmus ir nebepažįstantys subtilių emocijų atspalvių, kurie tampa perdėtai logiški, tarsi mašinos veikiančios pagal tikslią programą.

Sukurti paveikslą buvo panaudotas tapyboje netradicinis siuvinėjimas ant trisluoksnio tinklelio, kuris padėjo sukurti erdvinį suaugusiojo veido vaizdą. Po siuvinėjimu lesiravimo technika ant drobės aliejiniais dažais tapytas vaiko portretas (žr. nr.. 13).

Dėl planuojamo didesnio baigiamosios kolekcijos paveikslų formato ir sudėtingo „Vidinio vaiko“ konstrukcinio sprendimo, tokios darbų atlikimo technologijos atsisakyta.

Taip pat bandžiau į saviizoliacijos temą pažvelgti kaip į žmogaus auklėjimo pasekmę pro baumės prizmę. Pamėginti suprasti jos ištakas dar vaikystėje.

Saviizoliacija prasideda, ko gero, su pirmaisiais bandymais išauklėti kultūringą, „tinkamai“ besielgiantį žmogų. Su tuo tenka susidurti kiekvienam žmogui dar ankstyvoje vaikystėje. Išmokti kultūringai elgtis – ilgas, kupinas frustracijos procesas. Patogiau būtų būti laisvu ir elgtis spontaniškai, paklūstant savo pirminiams instinktams. Tačiau gyvename tokia socialinio pasaulio modelyje, kuriame taip elgiantis išlikti būtų sunku. Tėvams tenka

svarbus ir nelengvas uždavinys paruošti ir išugdyti reikalingas kompetencijas. Kiekvienas tėvas renkasi savo būdus tai daryti.

Mano asmeninė patirtis, kurią siečiau su saviizoliacijos pradžia yra patirtos bausmės už “netinkamą” elgesį. Ankstyvoje vaikystėje tai buvo stovėjimas kampe. Pamenu, tai teko patirti ne vieną kartą. Stojus į kampą atlikti bausmės tekdavo priverstinai, staiga ir kardinaliai pakeisti aplinką, kurioje vyko “netinkamas” elgesys. Tekdavo apmąstyti, mėginti suprasti savo poelgius, kilusius jausmus, mintis apie situaciją ir išgyvenimus, kurie rasdavosi besiruošiant atsiprašyti.

Kitą kartą situacijai pasisukus link noro elgtis “netinkamai”, siekiant išvengti bausmės, tekdavo save apriboti ir elgtis ne taip, kaip spontaniškai norisi, o taip - kaip tikisi baudėjas. Palaipsniui teko išmokti, koks elgesys nekelia aplinkinių priešiško, tačiau už tai teko atsisakyti laisvės elgtis nevaržomai.

Pastatymas už bausmę į kampą – tai žmogaus izoliavimas, o tai, kas vyksta jo viduje – tai auganti saviizoliacija.

Kūriau trijų darbų ciklą „Bausmė“. Paveikslai atlikti lesiravimo techniką. Ornamentikai naudojami autentiški tapetų, buvusių pirmame mano vaikystės kambaryje, raštai. (žr. nr. 14-16)

Žvelgdama iš savo profesinės pusės (drabužių dizainerė) mėginau saviizoliacijos temą nagrinėti drabužio ir žmogaus santykio kontekste. Kaip drabužis veikia žmogaus laisvę? Ar drabužis veikia tarsi saviizoliacijos pasekmė?

Žmogus turi daugialypį santykį su drabužiu. Palaikyti kūno temperatūrą nėra vienintelė rūbo funkcija. Žmogus renkasi rūbą norėdamas išsiskirti arba susilieti su minia. Drabužis nelieka paskutinėje vietoje, kai siekiama išsakyti savo nuomonę, pažiūras ar poziciją. Jis taip pat gali tapti puikia kūrybinės raiškos forma.

Egzistuoja daugybė su drabužiais susijusių taisyklių ir netgi kasdienių ritualų. Kai kurios taisyklės, tokios kaip aprangos kodas, suskirsto drabužius grupėmis ir įtakoja žmonių elgesį. Šių taisyklių nepaisymas dažnai būna susietas su žmogaus morale, žinių trūkumu ar etiketo neišmanymu. Asmuo pažeidęs šias taisykles dažnai būna smerkiamas visuomenės ar netgi jam pritaikomos nuobaudos. Tokiu būdu drabužis įpareigoja ir riboja. Žmogus pasirinkęs aprangos kodą priima su juo susijusias numatytas taisykles. Dažnai savyje izoliuodamas laisvą, laukinę prigimtį. Jis atsisako elgtis spontaniškai.

Save apribojęs žmogus dažnai užsideda kaukę. Rūbas tampa labai didele jos dalimi. Jis padeda dėvinčiajam skleisti apie save žinią aplinkai, deklaruoti savo pasirinktą ar primestą vaidmenį visuomenėje, padeda paslėpti savo tikruosius jausmus.

Buvo kuriamas darbų ciklas. Siuvamos suknelės, kurių audiniai dažomi batikos ir taškymo technikomis. Drabužiai klijujami tvirtinami prie faneros plokštės ir ant jų tapoma akriliniiais dažais. (žr. nr. 17)

Magistrantūros antro semestro disciplinoje “Tarpdisciplininė meno raiška” mėginau saviizoliaciją nagrinėti laisvės kontekste.

Klausimas “kas yra laisvė?” nėra retorinis, tačiau atsakymas į jį kiekvienam savas. Vienareikšmiško ir kategoriško atsakymo tiesios nėra.

Mano asmenine nuomone menas skirtas ne atsakymams. Tam mums tarnauja mokslas. Menas keldamas kiekvienam savaip aktualius klausimus turėtų žiūrovui viduje pažadinti jausmus, paskatinti ieškoti savų atsakymų, išjudinti sustingusias mintis ir paskatinti asmeninius atradimus.

Tai, kas tai yra Laisvė? Ar laisvė yra ribose ar paribiuose? Kurioje pusėje juostos ji yra? Jei išorėje, ar ji yra tik iliuzija, kurios negalime/visi mums draudžia pasiekti? Jei viduje, ar tai nėra tarsi bokso ringas, kur kovodami savo laisvę turime nuolat ginti nuo aplinkoje veikiančiųjų? Ar nėra poreikio saugant savo laisvę aptverti ją “stop” juosta?

Ar laisvė tai yra ribos, kurios mus nukreipia? Ar....

Temos vizualizacijai pasitelkta skiriamoji „Stop“ juosta ir ant popieriaus atspausdintas vaizdas. (žr. nr. 19)

Dėl studijų specializacijos (tapyba) pobūdžio sprendimo kurti instaliaciją baigiamųjų darbų kolekcijoje atsisakyta.

Pirmo magistrantūros kurso metu stengiausi apmąstyti ir saviizoliacijos reiškinio pasekmes žmogui. Kokios saviizoliacijos pasekmės galėtų būti jos veikiamam žmogui? Kaip žmonės elgiasi su nemalonia tiesa apie pasaulį, su nemalonia tiesa apie save?

Dažnai žmonės linkę nemaloniais mintis ir jausmus ignoruoti juos izoliuoti savo pašamonėje. Tačiau ar tai nėra mūsų dalis? Ar tai nesame tikrieji mes? Tokie, kokie būtume laisvi, be taisyklių - ką „reikia“ jausti, koku „reikia“ būti, kaip „reikia“ elgtis...

Žmogui pritapimo jausmas yra vienas iš natūralių poreikių. Mes norėdami pritapti paslepame „nepatogiąją“ sau ir kitiems savo asmenybės pusę. Kad tai padaryti būtų lengviau, sutinkame ignoruoti realybę ir renkame ją matyti tokią, kokia mums leidžia įtikėti neegzistuojančiais dalykais, kurie padeda lengviau būti tokiais, kokiais „reikia“, kokius lengviau priimti kitiems.

Žmogus šia pasirinkta realybe geba įtikėti labai stipriai. Ši jam tampa „tikrąja“ realybe. Tampa sunku save atpažinti. Pašamonėje sugulę jausmai bando prasiveržti įvairiomis paslėptomis, netiesiogiai išreikštomis formomis. Tai vargina žmogų. Kuo daugiau ignoruotų, neišjaustų jausmų, tuo didesnė tikrosios - laisvos pagal savo prigimtį asmenybės kančia. Jis jaučiasi pasimetęs, todėl

ima sau dar labiau meluoti. Žmogų įtraukia užburtas ratas, kur save apgauti darosi vis sunkiau, kur reikia vis didesnių pastangų kurti sau palankią realybę.

Žmogus pasimetęs ir sutrikęs. Jam sunku pasitikėti savo jauslėmis. Pasiklydęs tarp tikrosios ir pasirinktos realybės. Kuo daugiau panyra į savo kuriamą realybę, tuo labiau save izoliuoja nuo tikrosios. Jam darosi vis sunkiau save pažinti, matyti tokį koks yra. Jauslės sutrinka, jos ima apgaudinėti. Skoniai tampa bespalviai, spalvos – bekvapės, garsai praranda ryškumą. Tikrosios vertybės susimaišo.

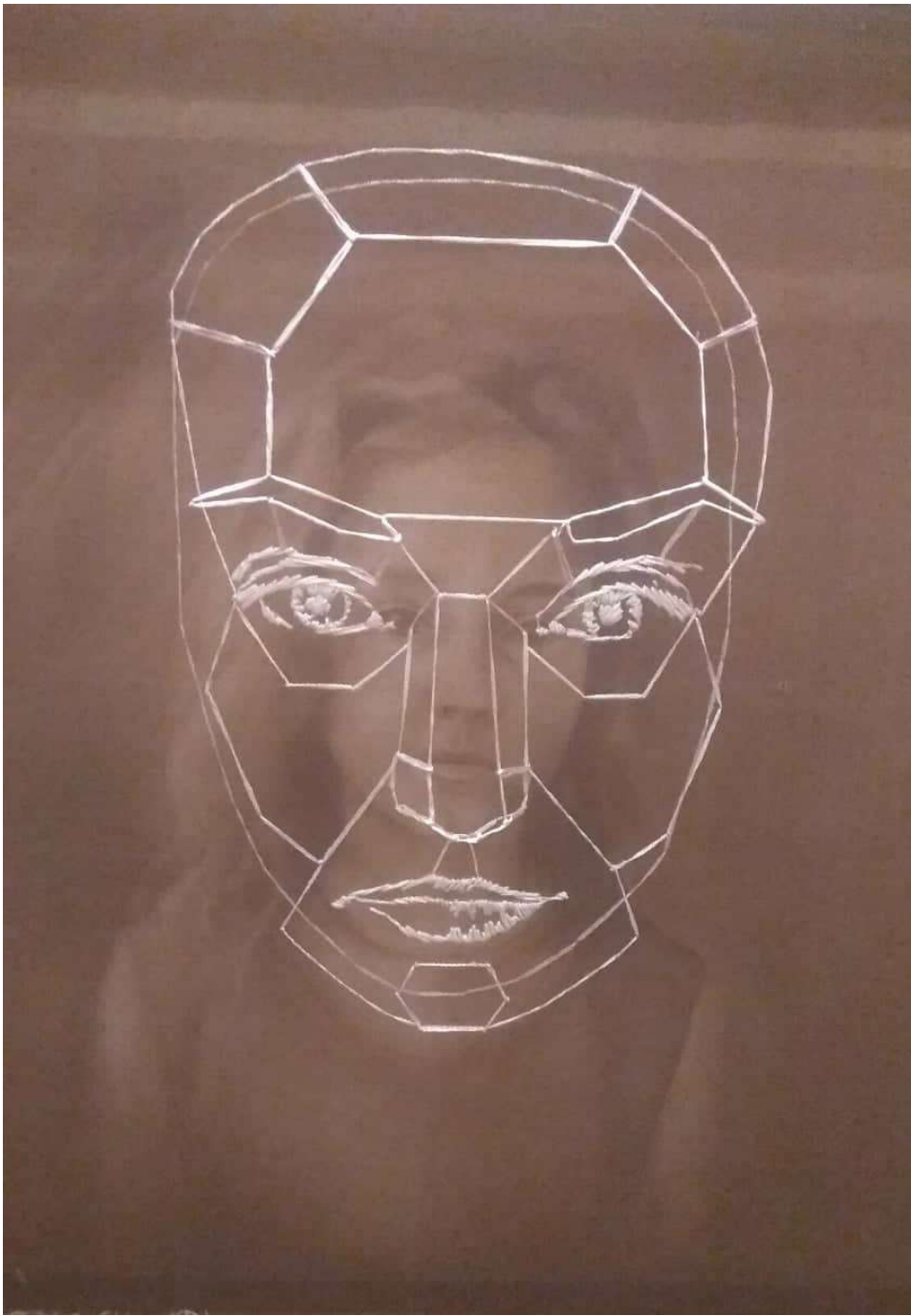
Remiantis šia koncepcija atlikti du darbai: „Sąmyšis“ ir „Matymas saviizoliacijoje“. Paveikslai tapyti lesiravimo technika ant drobės (žr. nr. 20), taip pat eksperimentuojama tapybą ant drobės kombinuoti su rankų darbo siuvinėjimu siūlais (žr. nr. 21)

Papildomo baigiamosios kolekcijos darbų siuvinėjimo siūlais buvo atsisakyta dėl pasirinkto jų kompozicinio sprendimo, vengiant detalių pertekliaus.

Pirmame semestre disciplinoje „Eksperimentinė tapyba“ bandžiau pažvelgti į asmeninės saviizoliacijos ir laisvės apraiškas kuriant. Mėginau suprasti, kokį man poveikį daro spalva, potėpis ir jų faktūra. Mėginau suvokti savo emocijas, kurias man kelia mažiau suvaldyta tapyba. Naudojant netradicinius tapymo įrankius stengiausi pajusti, kur yra mano laisvės ribos kuriant paveikslą.

Darbai nutapyti ant drobės naudojant ne tiesiogiai tapymui skirtais įrankiais (plėvelė, liniuotės, plastikinės kortelės ir t.) arba liejant inde sumaišytus akrilinius dažus ant drobės (žr. nr. 22-24)

Pirmame pusmetyje sukurti paveikslai „Vidinis vaikas“, „Matymas saviizoliacijoje“, „Sąmyšis“ bei triptikas „Bausmė“ nutapyti lesiruotės technika. Technika bandyta pirmą kartą. Dėl per trumpo studijų programos laiko į ją įsigilinti nepavyko. Todėl baigiamųjų darbų kolekcijos įgyvendinimui jos buvo atsisakyta.

Pav. Nr. 13 „Vidinis vaikas“. Aliejus, drobē,plastikas,tinklelis,siūlas. 90x90 cm, 2017

Pav. Nr. 14 „Bausmē-1“. Aliejus, drobē. 130x90 cm, 2018

Pav. Nr. 15 „Bausmē-2“. Aliejus, drobē. 130x90 cm, 2018

Pav. Nr. 16 „Bausmē-3“. Aliejus, drobē. 130x90 cm, 2018

Pav. Nr. 17 „Saviizoliacija ir rūbas“. Audinys, akrilas, klijai, medis. 140x90 cm, 2017

Pav. Nr. 18. „Laisvē“. Medis, popierius, plastikas. 2018

Pav. Nr. 19. „, Sāmyšis“. Aliejus, drobē. 90x50 cm, 2017

Pav. Nr. 20. „Matymas saviizoliacijoje“. Aliejus, drobė, siūlai 140x90 cm, 2017

Pav. Nr. 21. „Abstrakcija 1“ Akrilas, drobė. 60x90 cm, 2017

Pav. Nr. 22. „Abstrakcija 2“ Akrilas, drobė. 60x90 cm, 2017

Pav. Nr. 23. „Abstrakcija 3“. Akrilas, drobė. 110x70cm, 2017

7.2. Darbo eiga – kompoziciniai, spalviniai ieškojimai

Nuspręsta atsisakyti „Saviizoliacijos“ nagrinėjimo, pateikto pirmojo kurso antrame pusmetyje, tapant tuščius vaikystės kambario kampus.

Išryškėja mintis tapyti klasikinį portretą ekspresyviais potėpiais pridengtu veidu. Tačiau vėliau šios idėjos atsisakoma dėl per didelės gausos tokio tipo analogų ir nusprendžiama tapyti nuogus žmones atsisukusius į žiūrovą nugaromis.

Pasirenkami tapymo objektai. Juos renkantis atsižvelgiama tik į amžių ir lytį. Dėl žmonių kuklumo apsinuoginti prieš nepažįstamus nusprendžiama rinktis artimus žmonės. Jiems pozuoti tapymo metu nebuvo galimybių, todėl asmenys nufotografuojami ir tapoma vadovaujantis nuotraukomis. Fotosesijos metu aplinka, kurioje fotografuojami asmenys, parenkama atsitiktinai nekreipiant dėmesio į detales, koncentruotasi tik į objektą ir šviesos kryptį, šešėlius.

Buvo nufotografuoti šeši žmonės, padaryta trys šimtai nuotraukų, iš kurių atrinktos šešios (žr. nr.24). Programa CorelDRAW X5 pagal drobės proporcijas koreguojamos fotografijų kompozicijos. Įvertinus kompozicijas pasirenkami penki tapymo objektai.

Baigiamųjų darbų kolekcija atlikta ant penkių, 120x80 cm formato drobių, kurios buvo papildomai nugruntuotos specialiai tam skirtu gruntu. Jam nudžiūvus, naudojant projektorius buvo perkelti piešiniai.

Paveikslai tapomi aliejiniiais dažais. Norint išlaikyti kolekcijos vientisumą darbai tapomi vienu metu. Pradėjus tapyti paaiškėja, kad dažai nesijungia su gruntu ir labai ilgai džiūva, todėl fonų vietos padengiamos plonu dažų sluoksniu. Tam tikslui spalva pasirinkta atsitiktinė, negalvojant apie numatomą koloritą. Gerai išdžiovinus dažus, pradedama tapyti.

Kolorito paieška sluoksniu po sluoksnio buvo atliekama tiesiai ant kolekcijos darbų (žr.nr.25-29). Papildomi etiudai nebuvo atliekami.

Siekiant sukurti subtilų kontrastą tarp fono ir figūros darbams atlikti naudojamos skirtingi dažo dėjimo būdai. Fonams nutapyti, kitaip nei tapant figūras, kur naudojami tik skirtingo storio teptukai, naudojami įvairių dydžių mastechinai.

Norint išlaikyti kolekcijos vientisumą darbuose sukuriamas vienodas koloritas ir naudojamos tos pačios tapybinės priemonės bei įrankiai. Atsižvelgiant į bendrą kolekcijos kompoziciją, naudojant fonų tapymo manierą užtapomos dėmės ant figūrų (žr.nr. 25-29).

Pav. Nr. 24.

Pav Nr. 25

Pav. Nr. 26

Pav. Nr. 27

Pav. Nr. 28

Pav. Nr. 29

7.3. Kolekcijos koncepcija ir analizė

Baigiamųjų darbų kolekciją sudaro penki paveikslai. Atlikimo technika – aliejiniai dažai ant drobės. Formatas – 120x80cm. Kiekvienoje drobėje nutapyta po vieną nuogą žmogaus figūrą iš nugaros. Tapymo objektai pasirinkti atsižvelgiant į amžių ir lytį. Norint akcentuoti saviizoliacijos paplitimo mastą paveiksluose vaizduojami skirtingų lyčių ir įvairaus amžiaus asmenys - pasirinkimas atsitraukti nuo visuomenės egzistuoja visose amžiaus grupėse ir nuo lyties nepriklauso.

Idėjine prasme sukurta vientisa kolekcija. Atskiras paveikslas savarankiškos minties neatskleidžia. Baigiamųjų darbų kolekcijoje vaizduojama žmonių „minia“, kurie kaip atskiros asmenybės dėl vienokių ar kitokių priežasčių pasirinkę izoliavimąsi nuo visuomenės.

Kuriant kompoziciją figūros vaizdavimas baigiasi vos šiek tiek žemiau numanomos bambos linijos. Pagal Androgenų mitą (trumpai aprašomą magistrinio darbo 4.2. poskyryje). Jame pasakojama, kad po androgenų lyčių atskyrimo Apolonas paliko neužsiūtą odos sutraukimo vietą, kuri dabar vadinama bamba. Tai turėjęs būti skaudžios pamokos priminimas aiškinantis, kad žmogus pilnatvę gali pajusti tik su kitu žmogumi. Kolekcijoje bamba tampa svarbiu izoliacijos, kaip nenatūralios žmogaus prigimčiai būsenos, simboliu. Jis kuriant darbų koncepciją taip pat apsvairstoma ir kitame kontekste. Bamba – tai stipraus ryšio su motina priminimas. Bambagyslės nukirpimas, atskyrimas nuo motinos, tai tarsi ženklas, kad pasaulyje nuo tos akimirkos žmogus yra vienas, tačiau jo pradžia – visuomet lieka su kitu žmogumi. Tapybos darbuose bambos „slėpimas“ tampa priešinimosi, gynimosi nuo vienatvės būnant izoliacijoje vizualizacija. Todėl figūros vaizduojamos nususukę. Taip pat tai padeda sukurti introvertiškų, atsiskyrusių, atsisakiusių veikti visuomenėje asmenybių įspūdį.

Darbų kompozicija kuriama vienoda – centrinė. Figūras supa abstraktus fonas. Tuo bandoma suniveliuoti tapomus objektus. Nors ir skirtingų charakterių, lyčių ir amžiaus, nors ir individualūs, tačiau visi veikiami tų pačių socialinių ir psichologinių veiksnių, visiems galioja tie patys jausmų dėsniai.

Visi žmonės tapomi nuogi. Siekiant išgryninti žmogaus akistatą su saviizoliacijos priežastimis ir pasekmėmis atsisakoma rūbų barjero. Žmogus tarsi lieka be kaukių, be pasirinktų ar primestų vaidmenų. Pabrėžiamas asmens pasirinkimo grynumas.

Pasirinktomis skirtingomis tapymo priemonėmis sukurtas subtilus kontrastas tarp fono ir figūros. Fonas – tai aplinkoje veikiantys veiksniai paskatinę asmenybes pasinerti į saviizoliaciją. Paveiksluose kuriama atskirtis tarp objekto ir jį veikiančios aplinkos. Ji įtraukia ir apgaubia žmogų. Prireikia daug jėgų norint ištrūkti. Žmonėms saviizoliacijoje nepavyksta pasiekti absoliutaus

atsiribojimo, absoliučiai išvengti aplinkos poveikio. Apie tai pasakoja fone vyraujančios tapybinės manieros dėmės ant figūrų.

Sukurta baigiamųjų darbų kolekcija pavadinimu – „Saviizoliacija“, (žr. nr.30-34, darbo priede).

8. IŠVADOS

1. Magistriniame darbe aptariamos tos priežastys, kurios apie saviizoliaciją leidžia kalbėti kaip apie reiškinių, o ne kaip apie atvejį. Šiam reiškiniui būdinga ne viena priežastis. Jis gali atsirasti dėl religinių, filosofinių, psichinių, psichologinių, socialinių veiksnių. Kai kuriais atvejais saviizoliacija įsigalėjusi taip, kad yra įgijusi pavadinimą (pvz.: *Hikikomori, askezė, subkultūra ir kt.*). Tai įvertinus galima teigti, kad saviizoliacija yra plačiai paplitęs reiškinys.

Į saviizoliaciją žvelgiant pro žmogaus prigimties prizmę nagrinėta filosofinė literatūra, remtasi filosofais tokiais kaip: Plato; Aristotle, Jean-Paul Sartre. Peržvelgus jų mintis vieningos nuomonės nepastebėta. Vieni teigė, kad žmogaus prigimčiai svetimas atsiskyrimas ir pilnatvę jis gali rasti tik santykiyje su kitais žmonėmis. Kiti – kad žmogus gali tapti laisvu tik atsiskyres gali tapti laisvu tik atsiskyres nuo kitų žmonių.

2. Bandant geriau suprasti reiškinių darbe apžvelgiamos kai kurių menininkų biografijos. Norint daryti prielaidą, kad kūrėjo pasirinkimas izoliuotis buvo sąmoningas, o ne nulemtas sunkiai išvengiamų priežasčių (pvz. skurdas, darbų nepripažinimas, menki sugebėjimai ir kt), saviizoliacijos apraiškos aprašomos jau pripažintų menininkų gyvenimuose.

Paanalizavus gyvenimo faktus, sutampančių, išskirtinai būdingų saviizoliacijos priežasčių nepastebėta.

3. Atlikus apklausą, kokybinį tyrimą buvo suformuluota saviizoliacijos samprata vartojama magistriniame darbe. *Saviizoliacija* apibrėžiama kaip atsiskyrimas, psichologinės gynybos mechanizmas – kažko vengimas, užsidarymas, atsitraukimas ir atsiribojimas nuo tam tikrų dalykų, veiklų.

Gautais tyrimo rezultatais buvo pasiremta kuriant baigiamųjų darbų koncepciją.

4. Atliekant analogų analizę buvo pasirinkti šie autoriai: Zin Lim; Mie Bergeron; Nathan Ford; Alex Konevsky. Lyginant baigiamųjų darbų kolekciją su jų darbais pastebėtas panašumas fono ir figūros santykiyje (t.y. fonai tapybiškai dengia figūras), tapomų objektų (tapomi žmonės) ir tarp paveikslų stiliaus (stilius – realistinis).

5. Kitiškai įvertinus ankstesnius tapybos darbus *saviizoliacijos* tema, nuspręsta atsisakyti naudotų per daug sudėtingų konstrukcinių sprendimų, neįvaldytos lesiruotės technikos, bei tekstilinio paveikslų drobių siuvinėjimo.

6. Paanalizavus saviizoliacijos priežastis literatūroje, menininkų biografijose aptinkamus jos atvejus, filosofų teiginius, kritiškai įvertinus ankstenuosius tapybos darbus saviizoliacijos tema, atlikus interviu tyrimą bei vizualiųjų analogų analizę buvo sukurta baigiamųjų darbų kolekcija – „saviizoliacija“. Ją sudaro penki 120x80 cm formato darbai. Kolekcija idėjiškai vientisa. Vyrauja vieningas stilius bei koloritas. Tema atskleista pakankamai.

9. LITERATŪRA

1. ³³Aidan Quinn „*Nathan Ford*“ (2009). [interaktyvus], [žiūrėta 2018 gruodžio 10]. Prieiga internete: <http://artodyssey1.blogspot.com/2010/02/nathan-ford-my-nationality-is-british.html>
2. ³Albrecht Powell „*Amish Origin, Beliefs and Lifestyle*“ (2018) Prieiga internete: <https://www.tripsavvy.com/guide-to-the-amish-lifestyle-2707217>.
3. ²¹Alisha – the – Sheepca *Takashi Murakami* (2007). [Interaktyvus]. Prieiga internete: <http://alisha-the-sheepcat.weebly.com/takashi-murakami-264491997838534.html>
4. ¹⁸Aristotle's „*Nichomachean Ethics*“ (1872), London. [Interaktyvus]. Prieiga internete: https://books.google.lt/books?id=ILkzAQAAMAAJ&pg=PP1&source=kp_read_button&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false
5. ²⁶Arthearty Staff „Some Vagueness, Some Fantasy: Life and Art of Edgar Degas“//2017 liepos 22. [Interaktyvus]. Prieiga internete: <https://arthearty.com/edgar-degas-life-art>
6. ⁷Dick Hebdige „*Subculture. The meaning of style*“ (1979), London and New York. [Interaktyvus]. Prieiga internete: <http://www.erikclabaugh.com/wp-content/uploads/2014/08/181899847-Subculture.pdf>
7. ²Donald B. Kraybill (2003). „*The Amish and the State*“. United States of Amerika. [interaktyvus]. Prieiga internete: [https://books.google.lt/books?id=yhH5Rh01cBgC&pg=PA289&lpg=PA289&dq=2.+Kraybill+\(2001\)+pp.+7%E2%80%93&source=bl&ots=zDromRMsl&sig=u-kz0qnAKRSagwUEaX3DQPn648A&hl=en&sa=X&ved=2ahUKEwjL48T0gePfAhXwkosKHYYhZAOuQ6AEWA3oECACQAQ#v=onepage&q&f=false](https://books.google.lt/books?id=yhH5Rh01cBgC&pg=PA289&lpg=PA289&dq=2.+Kraybill+(2001)+pp.+7%E2%80%93&source=bl&ots=zDromRMsl&sig=u-kz0qnAKRSagwUEaX3DQPn648A&hl=en&sa=X&ved=2ahUKEwjL48T0gePfAhXwkosKHYYhZAOuQ6AEWA3oECACQAQ#v=onepage&q&f=false) „Amish Culture and Beliefs“. Pittsburgh.about.com. 2010-06-17.
8. ¹³D. W. Ekstrand „*The Four Humens Temperamenst*“ [Interaktyvus]. Prieiga internete: <http://www.thetransformedsoul.com/additional-studies/miscellaneous-studies/the-four-human-temperaments> (vertimas)
9. ³⁸Galery 12 61 [Interaktyvus], Žiūrėta gruodžio 3 d.) prieiga internete: <https://www.gallery1261.com/artist/mia-bergeron>
10. ²³Gary santoro *takashi Murakami Brand* // Vertu Fine Art, 2016 rugsėjo 2. [Inteaktyvus]. Prieiga internete: https://vertufineart.com/takashi-murakami-brand/?gclid=CjwKCAiA99vhBRBnEiwAwpk-uKGy4IPZudel0UBFPYKbIhKNq8Dy6714kHWfbDXrV6dNJZN4RayspRoCtQ0QAvD_BwE

11. ¹⁰Gustav Karl Jung „Tipų problema“. 2006 gruodžio 9. [interaktyvus]. Prieiga internete: <http://web.archive.org/web/20061209051655/http://perkunas.vtu.lt:80/psichologija/pasamone/pasamone7.html>
12. ⁹G. McKay, Ch. Williams, M. Goddard, N. Foxlee, E. Ramanauskaitė „*Subcultures and New Religious Movements in Russia and EastCentral Europe*,“ (2009).Oxford, Berlin, Bern, Bruxelles, Frankfurt am Main, New York, Wien.
13. ⁶"*Hikikomori: Japan's Lost Generation of Digital Age Hermits*". Filmas. dokumentika [interaktyvus]. Prieiga internete: <https://fusion.tv/video/568756/hikikomori-japans-lost-generation-of-digital-age-hermits/>
14. ³⁴Hollis Taggart (n.d.) [Interaktyvus], [žiūrėtas gruodžio 5 d]. prieiga internete: <https://www.hollistaggart.com/artists/alex-kanevsky>
15. ³⁶Huffpost. Culture&Arts „*Alex Kanevsky Is on Our Art Career Kills All the Fun*“ (2017 gruodžio 6 d.) [Interaktyvus], [žiūrėtas gruodžio 5 d]. prieiga internete: https://www.huffingtonpost.com/2013/03/26/alex-kanevsky-is-on-our-radar-russian-born-painter-says-career-kills-art_n_2917501.html?guccounter=1
16. ²⁵Ilona Kavaliauskienė *VDA galerijoje „Akademija“ dailininko Petro Lukpetrio paroda*// 2011 sausio 14. [Interaktyvus]. Prieiga internete: <http://www.bernardinai.lt/straipsnis/2011-01-14-vda-galerijoje-akademija-dailininko-petro-liukpetrio-paroda/56212>
17. ¹¹Jenn Granneman „The Secret Lives of Introverts Inside Our Hidden World (2017). United States of America.
18. ²⁴KaikaikikiCoLtd. *Laying the foundation for a Japanese Art Market*//2005 liepos 5. [Interaktyvus]. Prieiga internete: <http://english.kaikaikiki.co.jp/whatskaikaikiki/message/>
19. ⁴Khullar, Bhruv. "*How Social Isolation Is Killing Us*".The New York Times., 2016 gruodžio 22. [interaktyvus]. Prieiga internete: <https://www.nytimes.com/2016/12/22/upshot/how-social-isolation-is-killing-us.html>
20. ³⁵Larry „*Interview with Alex Kanevsky*“ (2013)“ [Interaktyvus], [žiūrėtas gruodžio 5 d]. prieiga internete: <https://paintingperceptions.com/interview-with-alex-kanevsky/>
21. ²⁸Lauren Collins *Banksy was here* the New Yorker 2007 kovo 14. [Interaktyvus]. Prieiga internete: <https://www.newyorker.com/magazine/2007/05/14/banksy-was-here>
22. ²⁷Lindsay Bakur *Banksy of the Wall* //The Telegraph,2008 kovo 28. [Interaktyvus]. Prieiga internete: <https://www.telegraph.co.uk/culture/art/3672135/Banksy-off-the-wall.html>
23. ¹²Merenda, P. F. (1987). "Toward a Four-Factor Theory of Temperament and/or Personality".*Journal of Personality Assessment*. 51: 367–374.
24. ¹⁵M. Šablevijus „*Depresija*“ (2016) [interaktyvus]. Prieiga internete: <http://www.psichiatras.lt/depresija-apibrezimas-tipai-priezastys-ir-kt>

25. ¹⁴Nancy McWilliams „Psychoanalytic Diagnosis. Understanding Personality Structure in the Clinical Process“ 1944. United States of America
26. ³⁰Nash Jenkins *Is Banksy Actually Massive Attack's robert del Naja?* // Time, 2016 rugsėjo 2. [interaktyvus]. Prieiga internete: <http://time.com/4477257/banksy-robert-del-naja-massive-attack/>
27. ²⁹Nico Hines *The Secret Life of the Real Banksy, Robin Gunningham*// daily Beast 2016 lapkričio 3. [Interaktyvus]. Prieiga internete: <https://www.thedailybeast.com/the-secret-life-of-the-real-banksy-robin-gunningham>
28. ¹⁶Platonas „Puota, arba apie meilę“(2000). Vilnius
29. ⁸Reda Šatūnienė (2019) „*Saugumo jausmo konstravimas neformalioje jaunimo subkultūroje*“. Vilniaus dailės akademija [Interaktyvus]. Prieiga internete: <file:///C:/Users/Siliai/Downloads/1399-Article%20Text-853-0-10-19700101.pdf>
30. ³⁷Saatchi Art [Interaktyvus], Žiūrėta gruodžio 3 d.) prieiga internete: <https://www.saatchiart.com/account/artworks/697154>
31. ⁵Stern, Paul (1993). „*Socratic Rationalism and Political Philosophy: An Interpretation of Plato's Phaedo.*“ (1993) United States of America.
32. ¹⁷The-Philosophy (2012). [Interaktyvus]. Prieiga internete: <https://www.the-philosophy.com/man-political-animal-meaning-aristotle-quote>
33. ¹⁹Vox Media Hell is other people ... misquoting philosophers [interaktyvus]. Prieiga internete: <https://www.vox.com/2014/11/17/7229547/philosophy-quotes-misunderstood-wittgenstein-sartre-descarte>
34. ³¹Zin studio expressive arts (n.d). [Interaktyvus], [žiūrėta 2018 gruodžio 12d.]. Prieiga internete: <https://www.zinlim.com/about>
35. ²⁰Žmonės.lt „Geidžiamiausias japonų menininkas – Takashi Murakami“ // 2018 sausio 11 [Interaktyvus]. Prieiga internete: <https://www.zmones.lt/naujiena/geidziamiausias-japonu-menininkas-takashi-murakami.82c6dd9a-9adf-11e8-9f90-aa000054c883>
36. ³⁹[Interaktyvus], [žiūrėtas gruodžio 10]. Prieiga internete: <http://www.beauxartsbath.co.uk/artists/nathan-ford-2/>
37. ⁴⁰[Interaktyvus], [žiūrėtas gruodžio 10]. Prieiga internete: <http://www.somepaintings.net/2016A/index.html>

10.PRIEDAI

Tapybos darbų kolekcija

Pav. Nr. 30. „D“. Aliejus, drobė. 120x80 cm, 2019

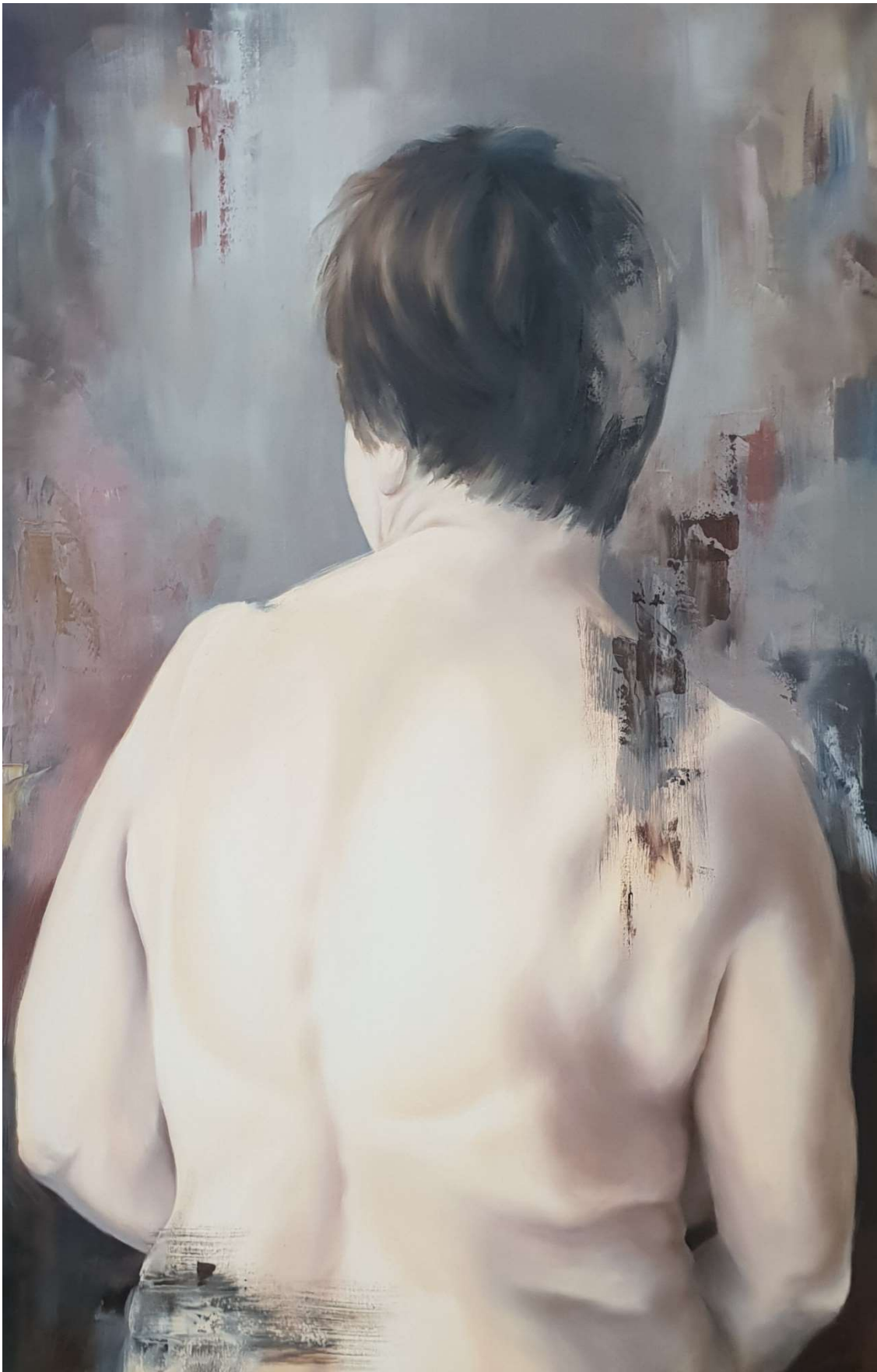
Pav. Nr. 31. „K“. Aliejus, drobė. 120x80

Pav. Nr. 32. „J“. Aliejus, drobė. 120x80 cm. 2019

Pav. Nr. 33. „A“. Aliejus, drobė. 120x80 cm, 2019

Pav. Nr. 34. „O“. Aliejus, drobė. 120x80 cm, 2019

Interviu protokolas

Vytis Silius

1. Monologas arba žinojimas, nes, kai žinai, nieko nebereikia nieko iš aplinkos susižinoti. Įsitikinimas žinojimu, man atrodo, yra ideali saviizoliacijos forma. (tai yra atsiskirymas kažkoks nuo kitų?) nu pats žodis jau tą rodo – save izoliuoji, pastataitokią nepereinamą... ne membraną, kuri ten... vat yra riba, bet vis tiek kažkas ten... kažkas vaikšto į vieną ir į kitą pusę per membraną. O saviizoliacija – tai yra visiškas atsiskyrimas. Tokia ideali idioto būseną. O žinai idiotas kas yra? Idiotas yra šnekantis sava kalba iš senosios graikų kalbos išvertus. Tai va čia yra tokia visiška saviizoliacijos forma, kur tu viską, ką sakai yra tiesa, nes nieks kits nesupranta, ką tu sakai, ką reiškia šitie žodžiai. (1:16)
2. Mano supratimu – taip. Tiktai nereikėtų saviizoliacijos maišyti, man atrodo, su tiesiog pavyzdžiui atsitraukimu nuo žmonių, laikinu atsitraukimu, kuris gali būti labai pozityvus. Jis gali duoti tam tikrą perspektyvą, gali duoti reikiamą atstumą tam, kad galėtum įvertinti tai, kas vyksta su žmonėmis. Bet ta ideali saviizoliacija, aš nemanau, kad jiniai gali turėti kažkokių tai teigiamų savybių. Tai yra, kai tu šneki, bet tu nieko nesiklausai, kai tu užmetinėji, bet tau nieko nesinori imti. Tai šia prasme, man atrodo, kad jis yra tikrai va ta sumenkinanti mūsų pasirinkimo galimybes, nes jis yra visada tiktai į vieną pusę. Neleidžiu pats sau gauti naujų iššūkių, kurie galėtų parodyti ir man pačiam mano dar nežinomų pusių. (2:27)
3. Absoliučiai.(2:29)
4. Manau, kad tai yra... nu taip ir yra, bet tai įmanoma, mano supratimu, tik kažkokiam teoriniam modelyje. Realiam žmogiškam pasaulyje net nėra tokios būsenos, kaip „ideali saviizoliacija“ ir „ideali autonomija“. Mes sugalvojom... bent jau porą šimtų metų turim tokį sugalvojimą, kad žmogus yra autonomiška būtybė. Šitas įsitikinimas ateina su įsitikinimu apie tai, kad žmogus yra racionali būtybė, kur pats racionalumas visgi yra suprantamas ne kaip protingumas, bet kaip gebėjimas pamatyti vidinių pasaulių taisyklių mūsų intelektine žiūra. Va jas užčiuopt ir pamatyti neįsivieliant į tokius labai tik dalinį pažinimą duodančius įrankius kaip klausa, rega, uoslė. Tai vat a mes suformuluojam, vėlgi dėl tokių savitų priežasčių, suformuluojam šitą poziciją, kad - „taip, teoriškai lyg ir yra įmanoma“, bet mes kiek ilgai (daugiau apie 200 metų) kalbam apie tokią būklę, kad mes pradedam, man atrodo, tikėti, kad tokia būklė egzistuoja, bet jos nėra. (3:50)
5. Na ant asketizmo... aš tikrai nedėčiau lygybės ženklo tarp asketizmo ir saviizoliacijos. Asketizmas – tai ir būtų va tas atsitraukimas. Ar jis yra laikinas, kažkokiam labai konkrečiam laiko periodui daromas, ar jis yra, galbūt, ir visą gyvenimą toliau jau žmogaus trunkantis iki pat jo... na jo šio

gyvenimo pabaigos – iki mirties. Bet tai nėra saviizoliacija dėl to, kad į askezę pasineriantis žmogus, jis vis dar... jis visa dar intelektualiai ar emocionaliai jis virškina tai, ką jis gavo būdamas su žmonėmis. Tam tikra prasme tie žmonės vis dar bendrauja su juo. Asketai paprastai irgi gilinaisi į kažkokius savo pačių aspektus, kurie na duoda tokį irgi susidomėjimą tarp kelių vienos asmenybės sandų – dėmenų. Ten vyksta nuolatinis dialogas. (bet tai yra...) ir nuolatinis dalyvavimas kažkur. (bet tai yra ėjimas į saviizoliaciją?) Ne. Man atrodo, kad tikrieji asketai, jie kaip tik pasiekia tą būklę, kai mato visuotinį viso ko jungimąsi, kai jie mato pasaulį savyje, o save pasaulyje. Tai yra tokios kaip tik visuotinio susietumo būklė, kuri yra pasiekiamą. Bet čia aš galiu tik tai tą sakyti, kiek galima iš kažkokios literatūros išskaityti. Bet jos yra labai daug - nuo krikščioniškų tradicijų asketų iki budistinių tradicijų, hinduistinių tradicijų. Visa tai veda, panašu, į tam tikrą vienovės ir būtent susietumo pajautimą. (Bet jis gali matyti pasaulį tada, kai atsitraukia į kitą poziciją). Tai gali padėti, bet pats atsitraukimas... Jis yra nulemtas prieš tai buvusio susietumo. Jis vėl gi (tas atsitraukimas) padeda iš toliau pažiūrėti į tą susietumą ir, ką jis man reiškia. Tai yra, sakau, tai tokia priemonė, laikina būklė. Ir tai, ką žmonės – asketai, ko gero, atpažįsta, tai atpažįsta savo tikrąją būklę. Vat būtent – tikrąją kaip susietąją būklę su visa aplinka – žmogiška ir nežmogiška aplinka. (6:20)

6. Sutinku, bet vėl gi tai yra tikrai teorinė galimybė. Man atrodo, kad jeigu mes imam idealiuosius modelius sukurti originalaus ką nors yra neįmanoma.

Jokiu būdu ne. Kūryba ir yra, atrodytų, nesusietų dalykų ir pamatymas kaip susietų, ir parodymas, kaip susietų. Kūryba – tai yra taškų jungimas. Tų tokių, kurie iš išorės gali atrodyti kaip izoliuoti vienas nuo kito taškai, dydžiai, žmonės, reiškiniai. Parodymas kaip jie viens kitą kurio, kaip jie viens kitą įtakoja. Čia yra kūryba, nes dailininkas jis gi ne... nenutrina spalvas, ne išardo kompozicijas, o gi jas dėlioja, tepa, deda... tai yra nuolatinis... nuolatinis auginimo ir ryšių projektas. (7:32)

7. Nu subkultūra, taip kaip aš ją suprantu, tai yra kažkokia labai nedidelė ir nedidelės žmonių grupės... palyginus nedidelės žmonių grupės gana izoliuotai gyvenančios nuo tos „meanstreeminės“, pripažintos kultūros. Ar ne? Šia prasme, man atrodo, kad ėjimas į subkultūras yra irgi savikūros šiaip jau procesas, bet... ir... o savikūros tai irgi ateina žmogui dažniausiai su tokiu laisvės pojūčiu. Žmonės ateina į subkultūras, atranda save – ką reiškia, kai jie jaučiasi savi. Jie jaučiasi susiję su tais žmonėmis. Bet dabar jau man žiūrint iš mano dabartinių pozicijų, man atrodo, kad ta laisvė... ji yra labai paprasta ir dažnai daugiau ribojanti negu išlaisvinanti. Tai reiškia, kad jeigu tu toje subkultūrinėje tokioje aplinkoje pasilieki per ilgai, vis dėlto, man atrodo, ten yra daugiau ribojimų negu laisvės. Čia, žinai, gali žiūrėti, na vat subkultūras, kokias mes žinome: metalistai, pankai... jie dažnai būna kritiškai nusiteikę tų, taip vadinamų „paprastų žmonių“ atžvilgiu – kokie kokie jie, tie paprasti žmonės, yra pilki, kokie yra nuobodūs, kokie neįdomūs...

bet, kai žiūri į vat tos pačios subkultūros žmones, jie beveik identiškai rengiasi, jie klausosi identiškos muzikos, jie vaikšto į vieną ir tą patį barą. Tai, man atrodo, tas, taip vadinamas, „pilkasis“, „paprastasis“ žmogus gali rinktis kur kas įvairesnių kultūros ir meno, ir gyvenimo formų negu subkultūros žmogus. (9:24)

8. Laisvė yra šypsena. Ir, sakyčiau, taip – kūryba. Tai yra taškų jungimas. Laisvė yra... laisvė yra galimybė dalyvauti. Laisvė yra neįmanoma be kito žmogaus. Ir toks mums gerai žinomas autorius Antuanas de saint Egziuperi yra tokią knygą parašęs – „Karo lakūnas“. Ir ten yra pasakojama apie lakūną, kuris skrisdamas karo metu į žvalgybą, berods. Yra pašaukiamas ir jis nukrenta dykumoj. Ir toje knygelėje, ten rašoma apie to lakūno štai vat tokias svarstymus, ką jis jaučia, ką jis galvoja papuoles į tą beviltišką situaciją. Atrodytų sudužus lėktuvui jis nusileidžia dykumoj, kur jis yra visiškai vienas. Jis ten kelia klausimą – „ką gali dykumų aš?“. Ir va tas idealiai izoliuotasis – nieks jam nieko... nieks jam nieko neaiškina, nieks nesako, ką jis turi daryti. Čia tas „dykumų aš“ supranta, kad jis nieko negali daryti. Kad jis ką nors galėtų daryti, jam reikia ribojimo. Jam reikia kito žmogaus... jam reikia kito žmogaus. Jam reikia kito žmogaus. Tai laivė yra jungtis su kitais žmonėm. (10:50)

1. Apie saviizoliaciją – tai... ką aš galėčiau pasakyti? Aš, kaip psichiatrė, tai iš daugiau... man viskas susiveda kaip į simptomą. Daugiau naudočiau kaip izoliaciją. Kaip gynybos mechanizmą. Dar išskirčiau į emocinę izoliaciją, kuomet vengiama yra kažkokių, kažkokių vietų, veiksmų, kurie sukelia tam tikrus jausmus ir į tokią bendrą izoliaciją. Kas apimtų tokią, kaip socialinę izoliaciją, kažko vengimą. Taip pat man iš kart asociacija ir į, kad su izoliacija mes kiekvienas galime susidurti ir nagrinėjant tą patį žmogaus temperamentą, kuo met saviizoliacija tokia kaip būdinga ir, tarkim, melancholikui, kuris irgi tokia saviizoliacijos... turi tų savybių. (1:32)
2. Pasakyt, kad saviizoliacija yra galimybių ir žmogiškojo potencialo švaistymas vienareikšmiškai, kad tikrai taip yra, nesutikčiau. Nes manau, kad, iš vienos pusės, saviizoliacija galėtų būti kaip tik susikoncentravimas būtent tikslingai į kažkokią veiklą, tikslo siekimą ir atsiribojimą nuo kažkokių įtakų ir aplinkos. Kaip tik galėtų būti toks, kaip varikliukas, kaip... Kaip tik gerąja prasme jis galėtų būti, tą turėti potencialą veikti. Tačiau kuomet yra nubėgama į kraštutinumus, kai visiška saviizoliacija – socialinė, kuomet žmogus izoliuojasi visiškai, tai gali... tai gali trukdyti ir vystytis toliau, ir tobulėti, nes kaip tam pačiam rate tikrai sukasi be išorinės informacijos ir tų išorinių įtakų negaunantis (sustingsta, žodžiu?) Sustingsta. Tikrai taip. (3:18)
3. Ribojimas... (savęs ribojimas pavyzdžiui.) tikslingas ribojimas jis turėtų turėti priežastis. Dėl ko tu save riboji? Vėl ar tai kažko tai siekdamas? Ar tai norėdamas atsitraukti nuo kažko, bet tai yra tikslingai daroma. Manau, kad tas savęs apribojimas... bet... o saviizoliacija – tai net nežinau... nu sakau, tai aš... tai saviizoliaciją tokią daugiau tempčiau prie simptomo tokio, kuris... ribojimas – tai jis save apriboji tikslingiau (tai žodžiu: būtų kaip normalus dalykas, o saviizoliacija kaip patologija? Kaip kažkoks...?) bet kiekviename dalyke, jeigu yra nubėgama į kraštutinumus, tai vienareikšmiškai... Kurie pradeda tau trukdyti (veikti) veikti. Tai yra... tai yra vadinamas, kaip čia išsireiškus – potencialo švaistymas (4:50)
4. Su autonomija tokia... tokiu kaip dalyku tai mes irgi labai susiduriame kaip „paciento autonomija“, kaip „asmens autonomija“, „individo“. Tai yra visų mūsų pamatinė savybė – būti autonomišku. Kiek absoliučiai? Tai aš gal ne... nelabai tai įvardinčiau, bet esmė, kad ta galimybė, kai tu gali pasirinkti būti nevaržomas, kad tavęs neįtakotų kažkokios... kažkokie pašaliniai. Tai yra tavo teisė. Tavo teisė į tą autonomiškumą, kada, su kuo mes dažnai susiduriame ir su pacientais. Nu, ka aš galiu iš savo srities pasakyti – pas ką kreiptis, kokį gauti gydymą. Jo prievarta niekas nieko nu... negali padaryti jam. Tai tai, kad jis būtų tapatus su... su... (saviizoliacija) su saviizoliacija – tai... tai nemanau. Manau, kad tai... aš galvočiau, kad tai

vis tiek skirtingi dalykai. Tai yra teisė. O... kad... kad į save... kad būtų žmogus izoliuotas tai irgi, aišku, jo teisė būti. Pasirinkimas, bet... bet nemanau, kad autonomija tokia nu... vis tiek... ir... platesnė sąvoka. Ta izoliacija yra tokia dalis autonomijos. (6:44).

5. Tai, kaip aš kalbėjau – jeigu į kraštutinumus, kai yra nueinama, tai yra... dažniausiai vie tiek nuo to nukenčia gyvenimo kokybė. Tavo aplinka kažkiek nuo to kenčia. Tai tas pats asketizmas, hedonizmas. Tai va tokie kraštutiniai, kai... kai nėra tos pusiausvyros. Tai, aš sakyčiau, kad... kad tai daugiau... gal daugiau saviizoliacija, kai yra į kraštutinumus nueinama.(mhm) aišku, tai yra laisvė tam tikra prasme, bet kadangi ji yra tose kraštinėse, kai... kai nėra to,, tos pusiausvyros, tai... tai nėra gerai. (7:51)
6. Tai, manau, kad visada bus a... tos dvi pusės, kuriems tai kūrybai reikėtų... Reikėtų kažkokios mūzos, bendravimo, kurie iš pašalės pasikrauna ir minčių, idėjų. Kažką naujo sukurti sukurti, tą pačią naują formą, ar kažkokį... kažkokį kūrinį, kad galėtų pasinaudot iš šalies ta informacija. Ir visada bus antra pusė, kuriems bus geriau kurti atsiribojus nuo... nuo pašalinių. Tai... tai, manau, kad nebūtinai... Kad... kad norint sukurti kažką būtina tikrai izoliuotis arba tikrai būti tokiu... laisvu. Tai, manau, kad čia kiekvieno pasirinkimas, bet tai, manau, kad tai nėra tikrai taip ir ne kitaip. (9:26)
7. Tai, manau, kad tai... aš tai priskirčiau prie laisvės. Tai... bet, kaip ir sakiau, kad individas racionaliai ten... galvodamas pasirenka kažkokį... Kažkam priklausyti, bet... tai subkultūrai. Tarkim... Ką čia galėtume įvardint? Tą patį veganizmą kokį ar vegetarizmą. Tai irgi kažkam tai nori... kažkokiai tai grupei priklausyti, bet tai yra jų pasirinkimas ir jis yra toleruotinas iki tos vietos, kol neperžengia tų kraštutinumų. (mhm) Kada pradeda kenkti sveikatai. Kada ant tų žinių jie taip izoliuojasi, kad nebepriima iš pašalės kokios informacijos, ką, tarkim, medikai sako. Tai, aš sakau, yra visame kame reikalinga pusiausvyra. (tai, žodžiu – kol šitas pasirinkimas (subkultūros) yra laisva ir sąmoninga valia yra kaip ir laisvė, o vėliau, kai peržengia tas ribas,kai saviizoliacija? Kaip izoliavimasis?) Nu... galima ir taip pasakyt. Gal... gal ne tokį kaip saviizoliacija... kokį žodį? ... bet link to asketizmo, kaip sakau. (kraštutine prasme?) Taip taip. (11:12)
8. Laisvė – tai, manau, kad... Tai yra laisvė laisvai mąstyti. Laisvė būti neįtakojamu. Laisvė... gyventi ten, kur norim, daryti tą, ką norim. Nežinau net, ką toliau... (Ir tai neprovokuoja atsiskirti nuo kitų, kurie trukdo tą daryti – ką noriu?) Jeigu būtų laisvas? (mhm) kad nemanau... (Va tas „gyventi, kur nori, daryti ką noriu“? Nes mes...) tai tas „gyventi...“ tai Jūs čia linkstat... linkstate link to... hedonizmo – kad gyvenu, mėgaujuosi, viskas puiku... aišku, kol tas neperžengia tų ribų, kai tu nebegalvoji, ką darai ir kada gali sau pakenkti. (12:14)

Paulius Račas

1. Saviizoliacija - tai kai... užsitarai ir būni. Ir... viskas. (0:15)
2. Galimybių ir potencialo švaistymas? Nu nebūtinai, nes... nes, jeigu būni sau, tai ir būni sau. Tai tada nėra ką ir švaistyti. Arba atiduodi arba pasilieki. Tai čia viskas paprastai. (ar saviizoliacija gali turėti tik neigiamas pasekmes?) Tai čia panašiai kaip ir antram klausime, nes jeigu tu nenori duot, tai jokio skirtumo nėra. Ar... Kokios tau pasekmės bus, jeigu sau viską pasilieki - ir pasilieki. Nes neigiamos pasekmės, tai tikrai kitam, o pačiam - tai...koks skirtumas. Kaip pačiam viskas. (1:08)
3. Visiškai ne. Nes, kai tu riboji, tai riboji kažką. Kažką, ką tu... norėtum daryt arba nedaryt. O kada tu užsitarai, tai tiesiog užsitarai ir viskas. (tiesiog atsiskiri nuo kitų ir veiki?) ... ir viskas. Taip.(1:39)
4. Absoliuti autonomija tikrai? (...absoliučios saviizoliacijos sąlygomis...) Turbūt, kad ne. Nes... autonomija ar ne? ... ir saviizoliacija... nu, aš manau, kad šiaip autonomijos negali būt kaip autonomijos. Tada... Autonomija... Nu ta, kiek mes socialiai veikiame - tiek mes neautonomiški. O asketizmas... Asketizmas ar ne buvo? (a... ne. Autonomija įmanoma tik saviizoliacijos sąlygomis. Absoliučios.) Absoliučios... Žodžiu, nesugalvoju aš čia kaip pasakyti... (iš esmės - tai, jeigu aš... aš atsiskirti nuo visko galiu tikrai absoliučiai save izoliavęs.) - liavęs. Nu tada taip. Turbūt taip ir taip. (3:06)
5. (Ta neigiama prasme tai būtų, kaip “žmogiškojo potencialo švaistymas”.) Tai vėl... Tai to potencialo, tada čia viskas... viskas paprasčiau, nes nu... tu izoliuojies, tu nebūtinai turi, ta prasme, tu pasirenki kažką nedaryt ar neduot. Ir tada... tada čia tos neigiamos tada visiškai nėra potekstės šitam reikale. (tai asketizmas tai yra saviizoliacija? Ar laisvė?) Labiau... labiau laisvė turbūt negu saviizoliacija. (3:57)
6. Uoj... Čia įdomu, ką reiškia tas “originalaus”, nes jeigu visiškai visiškai naujo kažką ar ne? (mhm. Idealiuoju atveju.) Idealiuoju atveju... Nu tai jo turėtų peržengti, iš esmės. Nu taip. Bet čia vieno užtenka? Ar ne? Atsakymo taip? (nu taip... taip, tiesiog, jeigu nuomonė vienu žodžiu, tai tada - taip.) (4:47)
7. Laisvė. Tikrai laisvė. Nes nu tu... tu pasirenki - ir pasirenki. Nes kažkam pasirenki, kužkur būt pasirenki. O ne... kas jau duota. Socialiai duota. Ta prasme - subkultūra vis tiek jau ne tu čia kažką prisigalvoji naujo... (O pri...) ...priskiri save kažkam arba ne. Tai aišku, kad laisvė. (o priimtos tos subkultūros naujos taisyklės, tai nėra savęs ribojimas?) Nu ne, nes tu tikrai pakeiti aplinką ir viskas. Iš esmės - kultūrinę aplinką. Vienų taisyklių atsisakai, priimi kitas. (laisva valia ar ne?) Laisva valia. (5:36)
8. Laisvė - tai... nesaviizoliacija, jeigu šitam kontekste.(5:53)

Paulius Vaškas

1. Savi-izoliacija... yra, kai žmogus save izoliuoja nuo tam tikrų dalykų. Gali izoliuot nuo vienu, gali – nuo kitų. Gali būti la... didesnė saviizoliacija, mažesnė, bet tu vis tiek - save izoliuoji. Tam tikra prasme tu gali izoliuot save... tam tikroji srity save tiktai... Saviizoliacija. Nuo tam tikrų dalykų atsiriboji tiesiog. (0:43)
2. Nemanau, kad tai yra. Kaip minėjau, galvoju, kad izolia... Izoliuotis tu gali nevisiškai. Tiktai kažkurią dalį. Tai reiškia tu izoliuodamasis nuo tam tikrų dalykų gali... padėti skleisti sa... sau kituose dalykuose. Juk tu izoliuojiesi nuo dalykų, kurie tau yra kenksmingi pavyzdžiui. (jo jo...) Tau gadina nuotaiką pavyzdžiui šitokie dalykai... Tu tiesiog to nenori matyt – ir to nematai. (1:32)
3. Kažkurio... Kažkuria prasme save izolavęs tu gali save neapribot, o – išlaisvint. Nu čia priklauso, ką... nuo ko tu izoliuojiesi ir ko tu nori. (jo) Bet tai... Savęs ribojimas... Nu aišku, kai izoluo... Kažkiek tais... izoliacija yra kažkiek tai savęs ribojimas, bet tai... nu tavo pasirinkimas. Ir taip, gal gaunasi, kad tu save riboji, bet tai gal galima atskirt tuos dalykus irgi, nes... nebūtinai užsiizolavęs tu save atriboji, bet galbūt tu išlaisvini save kaip tik. (jo. Tai čia gali būti kaip pasekmė to veiksmo, kad išlaisvina? Bet kaip priverstinis savęs ribojimas tai irgi tame... tame yra... kai tu priverti save riboti... Tam, kad atsitrauktum nuo kažko. Savi- tokia... –izoliacija) Nebūtinai... Saviizoliacija... Nu ką aš žinau? Nu gal kartais žmonės nesąmoningai save izoliuoja, kartais sąmoningai. Tai... kai tu izoliuoji ne... nesąmoningai, tai tu savęs ir neprievartauji, neriboji savęs, nes tu to nežinai (2:50)
4. Absoliuti autonomija... tai ji... tokia... nėra tokio dalyko. Mes visi priklausomi nuo kažko ir tu izoliuok neizolavęs savęs nuo visko neužiizoliuosi. Niekaip. Tai... (o kas būtų, jeigu tipo pavyktų? Ar nepavyktų?) tai mirtum. Nežinau... Tavęs nebūtų. Vakuumas. (3:26)
5. Laisvė veikti pagal savo pažiūras ir įsitikinimus. Bet „įsitikinimai“ tas pats žodis jau pats yra izoliuojantis.(3:47)
6. Jeigu nori sukurt kažką originalaus? (jo) Nu taip. Tai sutinku. (o tai gerai... o tada... kūryba tai yra čia...yra saviizoliacijos forma... tada? Ar ne?) ne. Tai nusistovėjusios normos yra saviizoliacijos forma, o ne... O kūryba yra priešingas dalykas. Nu kaip? Kūrybą tu gali kurti ir... Nu kaip? Čia viskas yra ant kiek tu esi išizolavęs. Nu proporcingai viskas - tu gali kurti ir būdamas izoliuotas. Nu žinai? Tam...tam tik... Nu, bet tu save apribojęs esi. Bet tu gali kurti. Ten! Tu gali save mažiau būt... a... i... izolavęsis. Tada tu gali save kažkiek daugiau išlaisvint... Daugiau kūrybos. Tu gali dar daugiau save... a... ma... dar mažiau save izoliuot, tu vėl ten... dar atsisakyt kažkokių nusistovėjusių normų, dar kažko, bet tu vis tiek niekada nepasieksi to. (nu taip. Ką dar turi pridėt?) Nep... Nu jo. Tai tipo ta „nusistovėjusi norma“... laužymas „nusistovėjusios normos“ - tai yra kūrimas kitos nusistovėjusios normos, kurią kažkas sulaužys. (nu jo) Tai... tai tiesiog visi mes izoliuoti esam vien

savo proto galimybės. Visi esam izoliuoti kiek įmanoma ir aš nežinau, ar kas gali pasiekti tą išsilaisvinimą. Man atrodo, mums net neįmanoma suvokti, kas tai yra. (mhm) (6:04)

7. Ar individo pasirinkimas priklausyti subkultūrai ar izoliacija? Ar laisvė? Nei taip, nei taip. Ta prasme – nei izoliacija, nei laisvė. Irgi – nu, jeigu tu nepriklausai subkultūrai, tai tu priklausai kultūrai. O tų kultūrų tai irgi daug. Ta prasme, kuo skiriasi kultūra nuo subkultūros? Tiesiog, kad vienu daugiau, kitų – mažiau. (nu) Tai ar kiekįje čia esmė? (ne) Tai va. (jo, bet kiekįje daug yra kažkokių... rotacijos mėgėjų.) Jo. Kiek... kieno dauguma – tas... tas valdžia. Bet nebūtinai. Tai, tam tikra prasme,ėjimas į subkultūrą gal ir... šioks toks išsilaisvinimas... Išsilaisvinimas! (jo) Bet kartu ir izoliacija, nes tu apriboji savo kažkokį veiksmų lauką. Bet nu... jeigu nesi subkultūroj, tai vis tiek kažkur esi ir tu vis tiek apriboji. Nes mes visko aprėpt negalim tiesiog. Ir čia absoliutinti, kad ta jau... „kultūra“... tipo ta „normali“ čia yra vienintelė ir absoliuti tai čia tai... ne... nesąmonė čia yra. (7:42)

8. Kas yra laisvė? H hm... nu čia labai sunkus klausimas. Pats sunkiausias klausimas. Ė... (pasamprotaukim, Pauliau.) ... į kurį atsakymo – „kas yra laisvė?“... vieni sako, kad laisvė – tai čia „pasirinkimo laisvė“ - galimybė rinktis. Bet tu... (turėt kuo daugiau pasirinkime laisvės..) Jo tipo pasirinkt gali. Tai aš čia kai turi mažai pasirinkimo, bet gali rinktis. Tai čia laisvė? Kai tu turi daug pasirinkimų ir gali rinktis. Ar čia yra laisvė? Bet tu net nežinai, kiek tu pasirinkimų iš viso gali būti kada nors sukur... nu, kiek jų yra iš viso. Tai tu automatiškai nesi laisvas, nes tu ne... net nesuvoki, kas ta laisvė. Tu niekada to nesuvoksi. (Šiaip gal laisvė...) Laisvės nėra tokio dalyko. (Yra labai formuojamas požiūris į laisvę. Dabar yra... Atrodo. O jau žek yra tipo jisai... Jo.) O kas ta laisvė? Tai iš vieno narvo į kitą narvą pereini. Iš mažesnio narvelio - į didesnį narvelį. Ir tiek. Kokia čia laisvė? Nėra tokio dalyko kaip laisvė. (9:18)

Miglė Smailytė

1. Izoliavimas savęs nuo visko: nuo patirties, nuo žmonių, nuo... augimo. Galbūt tiek. (0:12)
2. ... galimybių ir žmogiškojo potencialo švaistymas... nu turbūt. Turbūt švaistymas, bet nu natūraliai žmonės turbūt yra apsėsti kažkokių baimių, kažkokių nesaugumo potyrių ir tada nu negali tiesiog natūraliai saviizoliacijos panaikinti. Tai yra tiesiog ta saviizoliacija yra nu toks natūralus jų procesas, tai... Nu jie turbūt negalvoja, kad jie švaisto. Tai... Jiems reikalinga tai. Bet šiaip, jeigu iš šono žiūrint, – taip.
(ar saviizoliacija gali turėti tik neigiamas pasekmes?) Tai vat ne turbūt. Jinai tokia kaip apsauga suveikia. Jeigu žmogus dar nepribrendęs, ne.... nesunokęs, kaip koks obuolys. Tai jis nu tiesiog natūraliai dar nenukris nuo tos obels. Tai ta saviizoliacija nedings, nes jam jos dabar reikia.(1:10)
3. Turbūt ne, nes ribojimas, tai jau kai tu į kažką įeini ir tada tu tikrai ten save apriboji... kažkokį veiksmą sustabdai, kažko nedadarai, kažko nepasakai. O saviizoliacija tai aš jau viskas izoliuoju ir net neinu į tą patirtį, nenoriu susitikt su ja. Mmm. (1:33)
4. ...autonomija, tik absoliučios saviizoliacijos sąlygomis... (aš esu laisvas... absoliučiai laisvas tik save izoliavęs.) uoj ne. Aš esu visiškai laisvas ir esu visiškai autonomiškas tik tada, kai visiškai neturiu jokių sienų, nes tada natūraliai viskas gali pasireikšti, nes natūraliai nu kaip... mūsų visi veiksmai elgesys, mintys išeina laukt, tai tada, kai mus kažkas pastimuliuoja. Tai jeigu mes izoliuojam, mes neturim jokių stimulų ir niekas mūsų nekibina ir niekas neišeina. Tai natūraliai reikia kuo daugiau galimybių. (2:19)
5. Asketiškas... kai laikosi tų visų dogmų kažkokių ar ne?...neigiama prasme... laisvė... hm. Aš sakyčiau neigiamai. Gal man šiaip nepatinka labai asketizmas. Tai ... nu tu neturi turėt kažkokių ribų. Tu neturi turėt kažko, kas tave stabdo. Tu visada turi būt atviras, laisvas. Kaip upė teka ir į ją viskas gali įkrist. Tai – neigiama prasme. (žodžiu į kraštutinumą panašu?) Aha. Taip. (irtai nėra laisvę veikti pagal savo pažiūras?) tu ir taip esi laisvas veikt pagal savo pažiūras. Kam tau ten apsikraut kažkokiom taisyklėm?
6. Nu turėtų nutolt turbūt, nu nes natūraliai... susimaišo kažkas iš kažko, kas jau yra. Tau persiverčia tavo galvoj, per tavo filtrą ir tada tu kažką sukuri tai greičiausiai tai bus kažkas naujo, bet turbūt nebūtinai. Tai gali būt galbūt kažkas tai tas pats, bet per tavo perleista mąstymą, suvokimą. (ar kūryba tai saviizoliacijos forma?) o! čia geras. Kūryba saviizoliacijos forma? Nežinau. Turbūt ne. Kažkaip skamba taip – ne ne ne nesąmonė! Kažkaip nedera. Gal čia reiktų labai giliai kapstyt, kad surast? Kūryba saviizoliacijos forma... nu žiūrint... (tą patį momenta, kai aš kuriu, ar aš save izoliuoju? Lieku tikrai su tuo kūrinium? Ar aš veikiu visuomenėj?) Aaaa... gal žiūrint su koku aš tikslu tą kūrinį kuriu. Nu nes, jeigu tai yra būtent tam, kad aš čia būčiau, kad kažką veikinėčiau...

nu taip. Ir niekam nerodyčiau, tai tada gal tokia kaip forma. Bet, jeigu aš kuriu, nes vat žmonės pamatys, jie ten kažką pajaus. Nu tai nemanau. (4:31)

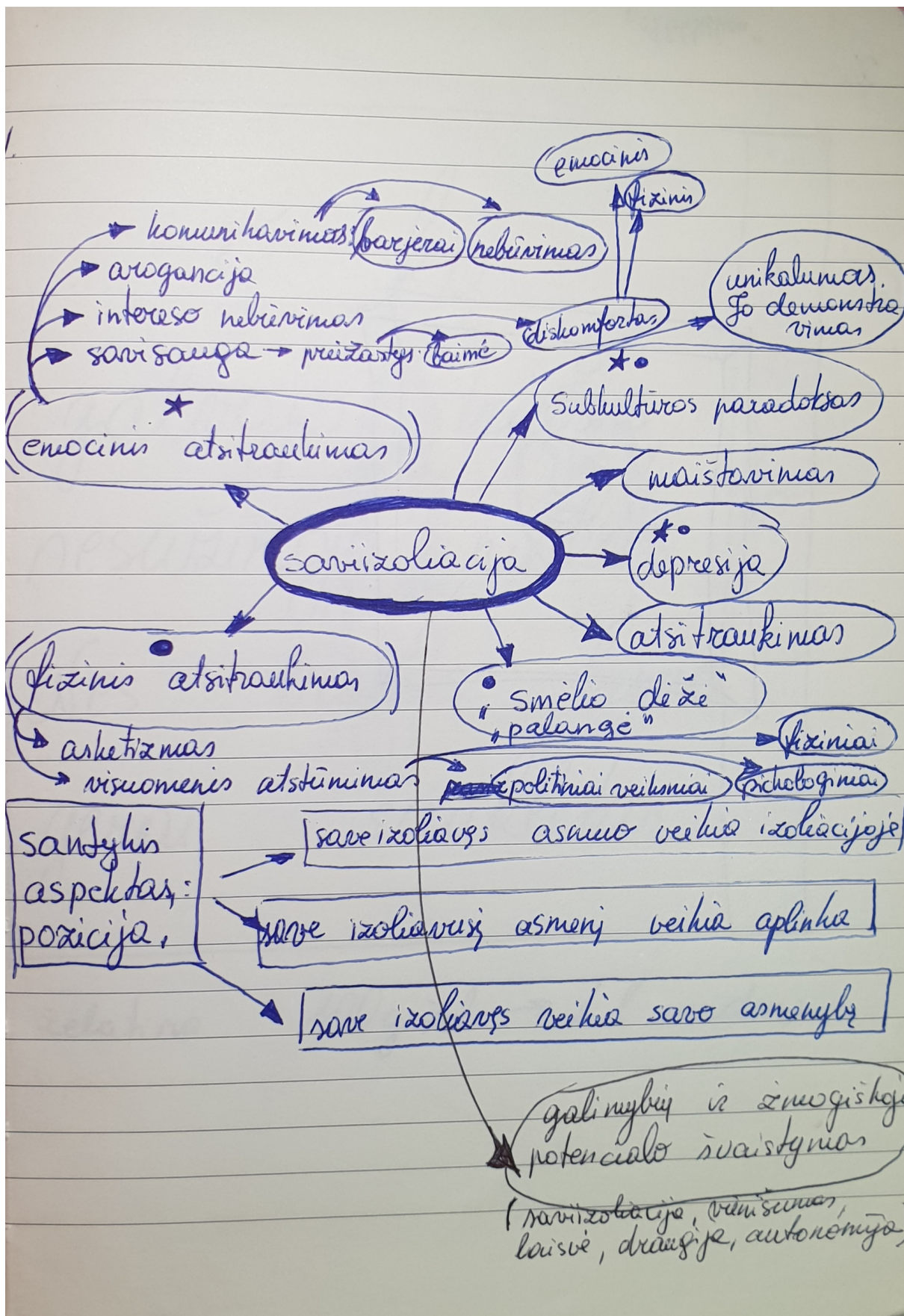
7. Turbūt laisvė, nes ieškojimas savęs... nu vis tiek natūraliai nu... turi pereitas kažkokias tai jau esančias subkultūras, normas, taisykles. Nu tu ieškai saves. Gal čia aš tiksiu? O gal taip? Ir tu natūraliai, jeigu esi pakankamai laisvas tu per kelias praėjęs nu tu savo kažką susidėliosi ir atrasi kas tau labiau tinka, bet jeigu tu įninki į vieną ir tada viskas tikrai šita irdaugiau jokių, nutai tada... tada jau jo... jau tada būtų... kažkoks atsiskyrimas. (5:12)

8. Ahh... va taip! Laisvė – va taip. Laisvė – drąsa. Laisvė – atvirumas. Laisvė – tai toks, nu kaip skrydis turbūt toks labiausiai vizualizuojasi galvoj. Laisvė – tai tokia erdvė. Erdvė ir drąsa. (kūryba ar ne?) va būtent taip!

Kornelija Silė

1. Saviizoliacija yra, kai tu neleidi sau kažko daryt. (0:09)
2. Aš... nelabai dabar pritariu. (nepritari... Ar, kai žmogus save riboja būna vien negeros pasekmės, ar tame yra ir gerų dalykų?) yra ir gerų. Visada gali būt kažkas geras dalykas. Bent jau vienas visada yra. (pavyzdžiui?) Pavyzdžiui...nu kaip čia pasakyt? (nu va kaip pasitrauki nuo... nuo visų žmonių, kas gali gero sutavim atsitikt?) Gali būt pavyzdžiui... tau labai nepatinka būti su tais žmonėm, nes jie tau trukdo kažką dirbti, tyrinėti, tobulėti. Pavyzdžiui, kai tu nebe esi su tais žmonėm, tai gali būt, kad tu labai norėjai tyrinėti, bet tau neleido, draugystes kvietę ir panašiai... o kai tu esi vienas gali savo veikla užsiimti ir į ją įsigilinti. (supratau.) (1:27)
3. Aš manau, kad biškutį tas pats yra. (mhm) (1:39)
4. Nelabai. Nelabai pritariu (kodėl?), nes atsiribojęs žmogus negali, ką nori. Vis tiek jį kažkas riboja.(supratau) (2:09)
5. Laisvė ir drąsa atrodo man. (2:30)
6. Man atrodo, kad save taip išreiški. Neriboji, o tiesiog, kai kuri save paleidi, neriboji. (o dėl to naujo dalyko sukūrimo ar jis turi peržengti taisykles, ar vis dėlto...) jeigu būtų kaip koks nors mokslininko aparatas, kur... kur... kur negalima kurti, nes yra kažkas pavojinga, negerai, neapskaičiuota, reikėtų a... biškutį tolyn atstumti. (3:28)
7. Aš manau, kad tai yra kaip laisvė, bet ir vis tiek biškutį riboja. Laisvė, bet biški keliose vietose ir riboja save. (... vis tiek taisyklės kitos) (4:05)
8. Laisvė, kai tu gali daryti ką tiktai nori. Pavyzdžiui mane apriboja šeima, aš negaliu kažko padaryti. Tai jau nebe laisvė – mane riboja. Man galima sakyti, pasidaro... mane atstumia. Siena. Siena. (mhm) ir aš nebegaliu už jų peržengti.(tai, žodžiu, be šeimos tu būtum laisvesnė) aš ne tai norėjau pasakyt. Tiktai tas, kuris tave gali apriboti – tas tau nesuteiks tikros laisvės (laisvė – ne tai?) Laisvė – ne tai. Laisvė, kai tu gali daryti, ką nori, kai niekas nieko nedraudžia. Man tai kaip laisvė (5:00).

Temos paieškos struktūrinė schema

Pav. Nr. 35. Temos paieškos struktūrinė schema

11. KOMPAKTINIS DISKAS